

LIETUVISKAS SAVAITRAŠTIS
Išleina kiekvieną penktadienį Clevelande
Leidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis
Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse \$8.00
Kanadoje \$4.00 Kitur \$4.50
Užsisakyti galima kiekvieną metų, nereikia
laukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States \$8.00
In Canada \$4.00 Elsewhere \$4.50
Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

The Ohio War History
Commission
Ohio State Museum
COLUMBUS, OHIO

No. 46

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO

November — Lapkričio mėn. 17 d., 1949 m.

(34-ti metai :: 34th year)

MŪSŲ VISUOMENĖJE

Paroda New Yorke iki Naujų Metų

Lietuvių Dailės Parodos ren-
gėjai, matydami, kad susidomė-
jimas paroda tikrai yra džiugi-
nantis, nutarė ją pratęsti net
iki 1950 m. sausio 1 d.

Lietuviai iš tolimųjų ir arti-
mųjų kolonijų parodą lanko gau-
siai. Organizacijų ir atskirų as-
menų organizuojamos ekskursi-
jos lankosi daugiausia šešta-
dieniais ir sekmadieniais, todėl
toms dienoms rengiamos specia-
lios meninės programos.

Lapkričio 19 ir 20 d.d. paro-
dos festivalinėje programoje
dalyvaus buv. Lietuvos operos
solistai: Vincė Jonuskaitė, Rožė
Mainelytė, Vladas Ivanauskas ir
vietiniai lietuviai dainininkai:
Violeta Tamkūnė ir A. Vasi-
liauskas, buvęs Lietuvos V. Te-
atro koncertmeisteris pianistas
A. Mrozinskas, šokėjai: E. Čiur-
lytė, A. Liepinas ir gausi šo-
kikų grupė, vadovaujama M.
Žukauskienės ir Bichnevičiūtės.

Sekmadienį, lapkričio 20 d.
programą, minėtoms pajėgoms
dalyvaujant, rengia Juozo Gin-
kaus vadovaujama Lietuvių Ra-
dijo Draugija. Tai programai
vadovaus pats J. Ginkus. Ra-
dijo D-jos muzikinės dalies ve-
dėjas Adomas Jėzavitas ir pra-
nėšėjai Kazys Marma bei Vita-
lis Žukauskas. Manoma, kad
programa bus įrašyta į plokšte-
les ir perduota per radiją.

Gruodžio mėn. parodos festi-
valinėje programoje bus duota
progos pasirodyti įvairioms lie-
tuvų organizacijoms su choralais,
šokiais ir lietuvių muzika. Ma-
noma, kad ir kitos baltų tautos
— latviai ir estai — irgi turės
lietuvių parodoje savo tautines
meno dienas.

Nuo lapkričio 20 dienos pa-
rados eksponatų dalis bus pa-
keista: bus išstatyti nauji dai-
lininkų kūriniai, kurie iki šiol,
dėl vietos stokos, negalėjo būti
tinkamai parodyti. Nuo tos die-
nos bus rodoma spalvota filma
iš lietuvių tremtinių gyvenimo
Vokietijoje.

Visa Amerikos lietuvių visuo-
menė kviečiama ir toliau visą
dėmesį kreipti į Lietuvių Dai-
lės Parodą New Yorke, ją vi-
sokiariai remti, platinti pa-
rados bilietus ir tuo būdu su-
daryti jai galimybių kilnotis į
kitas lietuvių kolonijas.

DĖMESIO!

Šiandien pradėdame spausdin-
ti mūsų bendradarbio Vyt. Bra-
ziulio parengtą pasikalbėjimą
su Pijum J. Žiūriu, kuriame
plačiai ir įdomiai paličiamos
tremtinių imigracijos ir įkurdini-
mo problemos. Nors pasikalbėji-
me tie klausimai nėra ir nega-
li būti visiškai išspręsti, bet
visiems jais besidomintiems tos
mintys gali duoti vertingų pa-
skatinimų ir idėjų dėl veikimo
linkmės toje srityje.

Antras dalykas, į kurį verta
atkreipti dėmesio, tai prade-
dama spausdinti to paties mūsų
bendradarbio atsiminimų ištrau-
ka, pavadinta "Aš laikiau pa-
maldas už Staliną". Tas pasa-
kojimas, nepaprastai vaizdžiai
atidengia, kokia religijos laisvė
yra sovietuose...

Lietuva jo neteko
1899 m. lapkričio 19 dieną

Mums reikia suplanuoti žygius TOLIMOMIS DISTANCIJOMIS

ALT vicepirmininko adv. A. Olio kalba, pasakyta Vis. Am. Liet. Kongrese
lapkričio 4 d. New Yorke.

Didžiai Gerbiami Kongreso
Dalyviai,

Man malonu, kaip Amerikos
Lietuvių Tarybos vicepirminin-
kui, pasveikinti šį Amerikos Lie-
tuvų Visuotinį Kongresą. Aš
noriu šia pačia proga pasveikinti
Kongreso dalyvius Amerikos
Lietuvių Tautinės Sąjungos var-
du ir pareikšti vilties, kad soli-
darus Amerikos lietuvių darbas,
skirtas Lietuvos išlaisvinimui,
pasibaigs sėkmingai.

Mes kalbame, aukojame, dir-
bame ir siejame Lietuvos
laisvės ateitimi. Tarp visos ei-
lės klausimų mes beveik kas-
dien statome patį pagrindinį
klausimą:

kada ir kaip Lietuva galės
būti ir bus išlaisvinta?

Pranašų neturime — turime
tik nesibaigiančią kantrybę, tu-
rime nesulaužomą valią, ir
mums laikas tereikšia tik tiek,
kiek mes jį mokame išnaudoti.
To, vadinamojo šalto, karo

periodas sutraukia, papildo ir
atnauja vienu metu — mūsų
viltis, kitu metu — mūsų abe-
jonės.

Paskutiniųjų metų karo ba-
lansas yra pakankamai vaizdus
ir net stebinančias: Sovietų Są-
junga vysto atominio ginklo ga-
mybą; Marshallo planas Europai
konsoliduoti ekonomiškai ir po-
litikškai jau beveik apkeistas ir
pagaliau didžioji Azijos dalis
pereina į komunistinę sferą.

Yra vietos klausimui,

ar, praėjus dar porai metų,
tas vadinamasis laisvasis
pasaulis beturės kokių nors
pirmenybių visuotinio žmo-
nijos politikoj bei strate-
gijoj?

Man rodos, kad pasaulio evo-
liucija, jei ji nebus sutrukdyta
kokio nors susidūrimo, eis tokią
tendenciją, kokią ji turėjo iki
šiol.

Politiškai žiūrint, stalininis
komunizmas yra niekas kitas,
kaip įrankis sabotavimui ir kaip
priemonė Sovietų Sąjungos eks-
pansijai. Jis maitinasi, kaip
koks parazitas, demokratinę
valstybių ysiuje. Ir maitinasi
tuo geriau, kuo daugiau yra
krašte politinių laisvių. O vieną
kartą pasiekęs valdžios, jis pa-
sidaro galutinas ir nebepakei-
čiamas.

Kariškai ar industrijos aki-
mis žiūrint, sovietinis režimas
gali tėti savo karinio potencia-
lo išvystymą nepaprastu grei-
čiu ir nesiskaitydamas su jo
kiais humanizmo dėsniais. Kai
yra priemonių kilnoti žmonių
gyvenimo standartą ir jį žė-
minti iki gyvuliškos padėties,
tai kartu atsiranda galimybių
ir griežčiau dauginti žmones.
Žinome taipgi, kad sovietai pasi-
vogę atominės bombos paslap-
tis iš Amerikos; tos bombos
produkciją skubiai vysto.

Tokiai padėčiai esant,
galima būtų numatyti tris
išėjis atečiai:

Pirma: staliniškoji mašina
galės suvirstinti visą žmonių
be kovos.

Antra: pavojaus akivaizdoje
Amerika palengva suks iš li-
beraliniai demokratinio kelio į
valstybinį socializmą, kad pa-
kintų Amerikos piliečius, kaip
kad sovietai daro.

Ir trečia: dar vienas pasa-
ulinis karas bet kuriuo dabarti-
nės evoliucijos metu.

Istoriškai žiūrint, aš manau,
kad

šiandieninė Amerikos padė-
tis yra panaši į 1936 metų
padėtį, kada hitlerinė Vo-
kietija užėmė Reino kraštą.

Tada tie, kurie skatino tuoj
pat reaguoti, buvo laikomi nusi-
kaltėliais; bet, trejiems me-
tams praėjus, tų "nusiakaltėlių"

pramatymas jau buvo pavėluo-
tas. Reikėjo 30 milijonų gyvy-
bių pasiekti tam, kas buvo gali-
ma padaryti su žymiai mažes-
nėmis aukomis. Ir dabar mes
jau esame žymiai pavėlavę, ir
už ateitį turėsime apmokėti ke-
leriopai didesniu gyvybių skai-
čiumi.

Aš žinau, kad milijonai ame-
rikiečių negali pritarti ir ne-
pritaria taip vadinamam pre-
ventyviniam karui. Bet šian-
dien milijonai amerikiečių jau
sutinka, kad preventyvinis ka-
ras būtų daug humaniškesnis,
negu baisusis atominio jėgų su-
sidūrimas po keleto metų. Aš
manau, kad apsiginamosios ka-
rinės priemonės, pritaikintos
pasaulio taikai garantuoti ir
pilnai žmogaus bei tautų laisvei
atstatyti, turėtų būti mažiau
neapkenčiamos, negu ta baisioji
gangrena, kuri išlėto gražia-
sių dienų žmoniją.

Lietuvai ir lietuviams ben-
droji pasaulio rytojaus proble-
ma sudaro jų gyvasties klau-
simą. Tas klausimas nėra izo-
liuotas. Aiškaus matematinio at-
sakymo jam surasti beveik ne-
įmanoma. Bet

įvykiai turi savo logiką,

ir Amerikos Lietuvių Taryba
privalo savo veiklą suplanuoti
ir vykdyti taip, kaip toji įvykių
logika reikalauja.

Mums reikia suplanuoti žy-
gius ilgomis distancijomis. Ir aš
manau, kad naujai Amerikoje
atsiradusios lietuvių jėgos pa-
dės Tarybai planingiau, plačiau
ir nuodugniau vykdyti Lietuvos
laisvinimo uždavinį.

Mes čia susirinkę šiame Ame-
rikos Lietuvių Visuotiniame
Kongrese

esame pasiryžę atiduoti vi-
sas savo geriausias jėgas
tokiam Tarybos darbui,

kuris vienokiu ar kitokiu būdu
skatintų kuo greitesnį Amerikos
visuomenės bei vadovaujančių
politikos žmonių apsisprendimą
už rimtesnį pasipriešinimą ligi-
šiolinei padėčiai, kuri naikina
lietuvių tautą, ir už gyvesnes
pastangas ginti žmogaus ir tau-
tų teises.

Gautas iš prezidento Trumano
laiškas, kuris sveikina Amerikos
Lietuvių Visuotinį Kongresą,
rodo, kad mūsų pastangos nėra
bergzdžios.

Vien tikta prezidento lai-
ško gavimas pilnai pateisina
šio kongreso sušaukimą.

Lietuviškoje Amerikoje yra
šūkis, kuris skatina mus iš-
plėsti mūsų motutę Lietuvą iš
priešo nasrų. Tuo šūkiu ir dirb-
kime, kad Lietuva vėl galėtų
atsistoti laisva ir nepriklauso-
ma ir kad mūsų broliai ir sese-
rys lietuviai mūsų tėvynėje vėl
galėtų pakelti savo galvas ir
drąsiai bei ramiai žiūrėti į lai-
mingą ir laisvą ateitį.

ŠIOJE ŠALYJE

PLIENO STREIKAS galų gale
pasibaigė, užtrukęs 43 dienas.
Pasirašyta dvejais metais su-
tartis, panaši, kaip pirmoji su-
tartis su Bethlehem bendrove.
Taigi darbininkų reikalavimų
didžiulia liko patenkinta.

ANGLIES STREIKAS irgi per-
trauktas, bet tuo tarpu tik trims
savaitėms, iki šio mėnesio galo.
Bet manoma, kad per tą laiką
bus susitarta. Jei nesutartų,
spėjama, kad prezidentas gali
pasinaudoti Taft-Hartley įstaty-
mo nuostatais, nors ir yra į
savo programą įtraukęs tuos
nuostatus panaikinti.

JOHN F. DULLES, galimas da-
lykas, jau ir nebegrįž į USA
delegaciją prie UN. Jis yra res-
publikonų partijos vienas iš žy-
miausių užsienio politikos žino-
vų. Kadangi rinkimų metu jis
labai kritikavo vyriausybės už-
sienių politiką, tai Valstybės
Departamente esanti nuomonė,
jog nebe labai patogu jį beskir-
ti vykdyti jo paties taip kriti-
kuotą politiką.

CIO ir AFL, abiejų darbininkų
unijų vadovybės labai paten-
kintos, kad jų bendromis jėgo-
mis remiami kandidatai laimėjo
New Yorke rinkimus. Dabar yra
kalbama, kad abi federacijos
ir nuolatos palaikys jungtinį ko-
mitetą, tikslu susitarti ir ben-
drai remti tuos pačius kandi-
datus visuose rinkimuose. Tuo
būdu iš esmės nepolitinės profe-
sinės organizacijos taps vis di-
desne politine jėga.

VIDAUS REIKALŲ SEKRETO-
RIUS Krug gana staiga atsi-
statydino. Manoma, kad jis atsi-
statydino dėl nesutarimų su pre-
zidentu ir prezidentas norėjo,
kad jis pasitrauktų. Jo vieton
skiriamas ligšiolinis jo padėje-
jas Chapman. Šis, panašiai kaip
ir Apsaugos sekretorius John-
son, esąs daug nusipelnęs Tru-
mano išrinkimo propagandoje.

JOHN L. LEWIS, angliakasių
unijų vadas, šiomis dienomis
pasakė, kad jis nežinaš tokio
žmogaus, kuris norėtų būti an-
gliakasiu. O kasyklų savininkai
sako, kad yra daugybė žmonių,
kurie prašosi, kad juos priimtų
į darbą anglių kasyklose.

AŠTUONI MILIJONAI SEIMŲ
arba viengūnių šioje šalyje
ri per metus mažiau kaip po
1,000 dolerių.

GELEZINKELIŲ KAINA ne-
trukus pakils, nes rytinės ge-
ležinkelių bendrovės gavo su-
tikimą pakelti bilietų kainas
12.5%. Tokiu būdu geležinkelių
bilietų kainos bus jau 50% di-
desnės, kaip buvo prieš karą.
Naujos kainos būsiandos maž-
daug 3.375 centai mylia pap-
rastuose vagonuose ir 4.5 cento
miegamuose. Nuo kada naujos
kainos bus taikomos, dar neži-
nia, bet geležinkelių bendrovės
leista pradėti jas taikinti, pa-
skelbus iš anksto apie tai pen-
kias dienas prieš kainų padi-
nimą. Iš New Yorko į Chicago
ir atgal vietoj \$41.55 bus \$
46.75.

10,000 mylių kelionė

Rašo
J. V. VALICKAS

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

Dykaduonių miestas

Grįžus iš gana ilgokos ir nuotykingos kelionės, nors šeimninkas Sandoval ir siūlė dar įvairių planų po Meksiką pasižvalgyti, nieko kito nebesinorėjo, kaip tik gero poilsio. O geriausia ir garsiausia poilsio vieta Meksikoj esanti ne kur kitur, kaip Acapulco pajūrinėje vasarvietėje — viena diena kelio nuo sostinės.

Ir nesigailėjau, pasirinkęs apilankyti tą vietą. Dar neprivažiavus prie Acapulco, už kokių 25 kilometrų prasidėjo lyg koks naujas kraštas — sveikatos kraštas.

Čia auga ananasinės palmės, šalis tropiška, bet, nors ir jauti karštį, neprakaituoja, šiluma atmiesta drėgmės, bet ir jos neįjunti. Paprastai lengva kvėpuoti, širdis veikia lengvai, — tiesiog junti, kad joki gydytojai, joki vaistai neduos tiek atsigavimo sveikatai, kaip šis oras.

Pas ūkininkus čia gali gauti šviežio pieno, šviežio sūrio, šviežių vaisių — ką dedei į burną, taip regis ir junti grynumą, natūralumą, jokių chemikalų, jokių užsaldymų: kiekvienas kasnis — sveikata!

Acapulca miestas iš talo ba-luoja, kiek pamarginas raudonų stogų. Tik pačiame centre namai kiek glaudžiau sustatyti, o toliau beveik išsiai pasikiri nameliai su puikiais gėlių darželiais ir sodais. Atrodo, kad čia viskas apskritus metus žydi. Bet įdomiausia čia man buvo tai, kad čia darželiuose matyti daug dar iš Lietuvos gerai pažįstamų gėlių: pinavijų, gvazdikų, kalavijų, ašarėlių ir net aguonų, o patvoriuose pastebėjau ir dilgį, varnalėšų ir net mėlynąjį barkūną.

Mieste viskas labai tvarkinga, puošni ir švaru. Ir žmonės kažkaip atrodo lyg mokytesni, inteligentiškesni. Gal todėl, kad pasipuošę ar bent neblogai apsirengę, visai nematyti basų, kaip kituose Meksikos miestuose.

Bet nėra ko tuo ir stebėtis. Juk čia tikras dykaduonių miestas. Fabrikių darbininkų čia nėra: tik turtingi vasarotojai, tikriau pasakius, atostogautojai, nes čia ir žiemą vasara, o šalia tu atostogautojų — jų tarnai.

Visų pirma pradėjau žvalgy-bą, kaip atrodo viešbučio reik-lai. Žinoma, viešbučių kiek tik nori, ir visi liuksusiniai. Bet ir kainos liuksusinės! Parai nuo 10 iki 20 amerikinių dolerių!

Bet pasirodė, kad yra ir išeiti-tis. Kiek toliau nuo centro pra-sidėda taip vadinamos vilos, ku-rios savo prabanga nei kiek ne-prastėsnės už tuos brangiuosius viešbučius, o jų kaina — apie 3 dolerius parai.

Skirtumas šiose vilose tik tas, kad čia nėra arti tų visokių pra-moginių „prašmatnybių“, kuriomis pasižymi miesto centras. Bet užtat čia yra ramybė ir po-lisui jose apsigalvoti dar geriau. Pasirodė, kad čia apsigalvoti ne tik tokie, kaip aš, kuriems mie-sio viešbučių kainos „blogai vei-kia nervus“, bet ir senyvesni pi-niguočiai, kurie ieško ne tiek pramogų, kiek gero poilsio.

Apsistojus tokioj viloj, tuo-

jau pasisiūlo bent keletas tar-nų. Jie atrodo daugiausiai ate-kų — indijonų kilmės. Paklausus, kiek algos reikia, atsako vienu balsu:

— Tik 6 pezai dienai, senjor! Pasirinkau vieną 16 metų jau-nuolį, kurio pavardė man pasiro-dė beveik lietuviška — Marco Pieza. Kiek gi čia skirtumo nuo Pieza?

Užtat pasiūliau Marui atly-ginimą 6 pezus su 95 centavais. Mat, tokia tą dieną buvo dolerio kaina. Turėjau tarną už dolerį dienai! Tiesa, ir darbo jam ne-buvo: tik automobilį apvalyti. Jis gražiai jį nublizgino — čia tas kaštuotų apie 10 dolerių.

Su juo drauge eidavau ir į jūrą maudytis, o jis, pasirodė, puikus plaukikas. Angliška jis mokėjo tik kelias dešimtis žo-džių, bet pridėdamas tiek pat ispaniškų ir dar miklas rankas, galėjo susikalbėti...

Jūros krantas nevienodas. Tai plokštuma, tai aukšti akmenin-gi krantai, bet vanduo visur šil-tas. Teko matyti netoli nuo kran-to ir gana didelių žuvų, o kartą užtikome net ir didžiulį vėžlį („čerepoką“) gal daugiau kaip metras ilgio. Kiek pavaižiavę, privažiavom ir džiugles, kur Marco tuoj pradėjo, pėdomis matuodamas, pasakoti, kokio il-gumo ten yra gyvačių ir kroko-dilų. Apie gyvates kalbėdamas, Marco tiesiog sustingio vienu tarpu. Paskui ėmė vėl kalbėti. Sako, jo vieną draugą gyvatė džiunglėse užmaugusi.

O vis dėlto jis rengiasi tapti ne tik gyvačių, bet ir krokodilų medžiotoju.

Tas Marco, pasirodo, neblogas žvejys, gerai šauda šautuvu ir vilijomis, moka automobilį vai-ruoti, bet, vargšas, nemoka... nei skaityti, nei rašyti.

Puikiai pasilėjęs čia keletą dienų, sumokėjau Marco algą ir pradėjau rengtis atgal į sostinę. Marco labai nenoriai atsisvei-enge, visai nematyti basų, kaip kituose Meksikos miestuose.

Bet nėra ko tuo ir stebėtis. Juk čia tikras dykaduonių mie-sias. Fabrikių darbininkų čia nėra: tik turtingi vasarotojai, tikriau pasakius, atostogautojai, nes čia ir žiemą vasara, o šalia tu atostogautojų — jų tarnai.

Visų pirma pradėjau žvalgy-bą, kaip atrodo viešbučio reik-lai. Žinoma, viešbučių kiek tik nori, ir visi liuksusiniai. Bet ir kainos liuksusinės! Parai nuo 10 iki 20 amerikinių dolerių!

Bet pasirodė, kad yra ir išeiti-tis. Kiek toliau nuo centro pra-sidėda taip vadinamos vilos, ku-rios savo prabanga nei kiek ne-prastėsnės už tuos brangiuosius viešbučius, o jų kaina — apie 3 dolerius parai.

Skirtumas šiose vilose tik tas, kad čia nėra arti tų visokių pra-moginių „prašmatnybių“, kuriomis pasižymi miesto centras. Bet užtat čia yra ramybė ir po-lisui jose apsigalvoti dar geriau. Pasirodė, kad čia apsigalvoti ne tik tokie, kaip aš, kuriems mie-sio viešbučių kainos „blogai vei-kia nervus“, bet ir senyvesni pi-niguočiai, kurie ieško ne tiek pramogų, kiek gero poilsio.

Apsistojus tokioj viloj, tuo-

●PAKELIUI Į MIRTĮ — G. Gaidžiūno aprašymai apie pergyvenimus vo-kiečių kalinimuose. 231 pusl. Kaina \$1.00

MARGUTIS
Skaitykit „Margutį“, komp. A. Vanagaičio įkurtą mu-zikos ir juokų žurnalą. Ei-na kartą į mėnesį. Kaina metams \$2. Užsisakant sių-skite ir pinigus.

MARGUTIS
6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

NEWARKO, N. J. LIETUVIŲ LEGIONIERIŲ POSTAS.

Detroit, Mich., Naujienos

RADIO KONCERTAS NEPA-PRASTAI GERAI PASISEKĖ

Lapkričio 13 d., surengtas ra-dijo klubo koncertas gali būti laikomas pavykusių iš visų pu-sių.

Programa buvome sužavėti. Žmonių į koncertą prisirinko apie 11 šimtų. Dar niekad De-troite tokios sensacijos nebuvo! Nos ir buvo numatyta, kad bus daug, todėl ir salė buvo paimta didesnė, bet ir joje ne visiems užteko vietų ir vėliau atėjusiems teko pakraštėliais stovinėti.

Didžiausią įspūdį paliko miš-rusis choras. Dar nebuvo čia tokio atsitikimo, kad choras būtų su tokiu užsidegimu kvie-čiamas dar ir dar kartoti.

Ypatingai visiems patiko Ka-

roso „Stikliukėlis“ ir paties di-rigento Br. Budriūno „O Nemu-ne“. Senieji detroitiečiai kalbė-josi: „Daug chorų matėm ir girdėjom, bet šitokio tai dar nei matėm, nei girdėjom!“

Vadinamas „mažasis vyrų choras“ pasirodė visai ne kaip mažasis, o kaip stiprus ir har-moningas choras. Ypač visiems patiko M. Petrausko „Gaudžia trimaitai“.

Koncertas buvo pradėtas J. Žilvičiaus „Laisvės Daina“. Ki-tos žymesnės dainos buvo: iš-trauka iš operos „Faustas“, Č. Sasnausko „Karvelėli mėlynas“, kuriose solo dainavo jau-nas dainininkas, buvęs trem-tinys Kazys Stašaitis. „Aš mer-

gytė“ solo dalį atliko Agatha Joy-Juodsnukytė.

Solo „Oi kas sodai“, „Vien tik menui“ ir „Pradalguose“ pa-dainavo jaunutė solistė Valencia Stepulionytė.

Smuiku solo, akompanuojant pačiam dirigentui B. Budriūni, smuikavo Vladas Motiekaitis, Piano solo F. Schuberto Mo-ment Musical ir dar vieną da-lyką skambino jaunas konser-vatorijos studentas Frank Ja-neck.

Pianu visam chorui akompa-navo Elena Dailydaitė.

Dirigentas Br. Budriūnas — ak, kas gali žinoti, kaip jis jau-tėsi! Tikiau, kad ranka jam skau-dėjo nuo sveikinimų. Bet jo vei-dė spindėjo pasitenkinimas ir gera nuotaika. Jis, nors mums labai artimas, tą dieną atrodė tolimas ir nepasiekiamas...

Mums tai tik didelis pasidi-džiavimas.

Teko nūgrįsti, kad dar daug jaunimo rengiasi prisirašyti prie radio choro. Juos sužavėjo šis koncertas. Kiek girdėjau iš pa-ties dirigento, dainininkus pri-ims tik per porą savaitių, kol susidarys 60. (Dabar yra 50). Po to naujų priėmimas bus sustab-dytas, nes prasidės rimtas pa-sirengimas Vasario 16-tosios minėjimui.

Beje, kaip tik po poros savai-čių rengiamas choristų susipa-žinimo pobūvis. Tad naujiems reikia skubėti prieš tai įstoti ir dalyvauti susipažinime, na, ir nusisekusio koncerto aplaistyme.

Po koncerto choras buvo nu-fotografuotas.

MOTERŲ KLUBO BANKIETAS

Lapkričio 5 d. Lietuvių Motė-rų Klubas surengė didelį ban-kietą Whiteite vėšbutyje, pa-minėti 24-toms metinėms nuo įsikūrimo. Bankieto metu trum-pą sveikinimo kalbą pasakė klubo pirmininkė, perstatydama bankieto rengimo komisijos na-res: Mariją Meškinienę, Oną Bračiulienę ir Oną Kramblienę. Šiame bankiete dalyvavo vos penki naujakuriai, nors kituo-se parengimuose jie sudaro net apie pusę visų susirinkusių.

World's Market

Tas pats Motėrų Klubas atsto-vauja lietuvių ir „Pasaulio Mu-nėjė“, kurią surengė Internatio-nal Institutas. Čia jos išstatė lietuviškus meno dalykėlius ir paruošė Kalėdų eglaitę, apie ku-rią vėliau parašysime.

Tas „World's Market“ truks tik 4 dienas: nuo lapkričio 17 ligi 20. Lapkričio 18 dienos pro-gramoje pakviestas dalyvauti Br. Budriūnas su savo chorą.

Šios pramogos komisijoje yra: Katarina Stokas, Anna Kudžius, Roze Bilaitis ir Ona Kramblis. M. Sims.

NEWARK N. J.

PASVEIKINO V. AMBROZE-VICIŲ

Lapkričio 9 d. pas V. W. Ambrozevičius visai netikėtai atsilankė artimieji pasveikinti 85 metų gimtadienio proga.

Vincas Ambrozevičius gimė Suvalkijoje, Padovinio vl., Dauk-šių parap. 1864 m. Į Ameriką atvyko 1887 metais, prieš tai Anglijoje išgyveno 18 mėn.

V. Ambrozevičius savo 85 me-tų gimtadienio proga labai gerai jautėsi ir jį sveikinusius para-gino, kad jie labiau kovotų už Lietuvos išlaisvinimą, ir pasi-žadėjo nenuleisti rankų.

Teko patirti, kad neilgai tru-kus ir ponia Ambrozevičienė su-dainavo jaunutė solistė Valencia Stepulionytė.

Džiaugėsi Ambrozevičius, kad jo nepamiršo ir pasveikino jį šiąja proga, linkėdami jam svei-katos ir ilgo gyvenimo.

BALTIMORE MD.

V. KUDIRKOS MINĖJIMAS

Baltimorės Lietuvių Draugijų Taryba rengiasi minėti Lietuvos himno autoriaus Dr. Vinco Ku-dirkos mirties 50 metų sukaktį. Minėjimas įvyks sekmadienį, lapkričio 27 d., Lietuvių Salėje. Referatą apie dr. V. Kudirkos gyvenimą ir jo darbus skaitys neseniai iš tremties atvykęs mo-kytojas Duls. Bus deklamacijų ir dainų iš dr. V. Kudirkos ei-lėraščių. Deklamuos baltimor-ičiams jau gerai pažįstamas Vil-niaus dramos aktorius Juozas Palubinskas, Dainuos DAINOS choras, vedamas Lilijos Bekers-kienės. Įėjimas nemokamas.

LEGIONIERIŲ PARENGIMAS

Lapkričio 5 d. Lietuvių salėje įvyko labai jaukus Lietuvių Le-gionierių ir Auxiliarys 154 Pos-to parengimas su užkandžiais ir šokiais. Publika dalyvavo apie 300.

SKAUDI NELAIME

Lapkričio 9 d. įvyko didelė nelaimė. Susidūrė du ugniagesiai vežimai: keturi ugniagesiai ta-po vietoj užmušti, o kiti pavoj-ingai sužeisti. Užmuštųjų tarpe buvo vienas lietuvis, Petras Re-meikis.

ALT SAJUNGOS SUSIRIN-KIMAS

Lapkričio 29 d., 8 val. vakare, Lietuvių Salėje įvyks Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos sky-riaus susirinkimas. Delegatai V. Vėlvis ir E. Armonienė dars-pranešimus apie Amerikos Lie-tuvių Kongresą New Yorke.

Į susirinkimą kviečiami atsi-lankyti ir naujakuriai — susi-pažinti su A.L.T. Sąjunga ir da-lyvauti jos veikime.

P. P. Jaras

●SIELA LAGAMINE — J. Švaisto 12 apsakymėlių, 144 pusl. Kaina 80c

DIDYSIS KONCERTAS IR ŠOKIAI

Didžiausia sezono pramoga New Yorke
Sėkmadienį, 27 lapkričio, nuo 4 val. po piet

LOST BATALION HALL,
93-29 Queens Blvd., Elmhurst, N. Y.

Independent Subway, Woodhaven Bld., stotis

Programoje:

Barbara Darlys, Chicago Civic Operos solistė.
Vladas Ivanauskas, Kauno operos solistas.
Stasys Liepa, Vilniaus operos solistas.
Aleko Vasiliausko vedamas Lith. Mem. posto kvatretas.
Tadas Sadlauskas, žymus amerikietis lietuvis pianistas
Alfa Liepinas, Kauno baleto artistas.
Dr. Žukauskienės tautinių šokių grupė.
St. Mary of the Angels Drum Corp., vad. kun. Masaitis
Jezavito ir Vedegio orkestras gros šokiais nuo 7 val.

Rengia

MOTERŲ VIENYBĖ
ir
AMERICAN LEGION LITHUANIAN MEMORIAL POST

Geriausias Žurnalas
LIETUVIŲ NAUJIENOS
Paveiksluotas 32-jų puslapių
Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesi per 1 meta.
Isteigtos Gegužio 15, 1938.
LIETUVIŲ NAUJIENOS
332 N. 6th Street Philadelphia 6, Pa.

●sv. Kazimiero parapijos ba-zaras, įvykęs spalio 16 ir 23 d. davė \$1.500.00 gryno pelno, kuris skirtas naujos bažnyčios fondui.
Lapkričio 20 d. parapija ren-gia didžiulį koncertą.

LIETUVIO atstovas Ameriko-je — St. Nasvytis, 4579 W. 157th St., Cleveland, Ohio. Pre-numerata mėnesiui 50c.

Lapkričio 23-čioji

DIDYSIS VARPININKAS

50 m. nuo dr. V. Kudirkos mirties proga.

Lapkričio 23 dieną, atitrukę nuo kasdienybės, nuo visų savo darbų ir smulkiųjų rūpesčių, susikaupkim valandėlę savo dvasioje ties trisdešimt pirmąją mūsų kariuomenės sukaktimi.

Daug prasmingų minėtinių sukaktuvių turime senojoje mūsų tautos istorijoje. Daug jų yra ir naujojoje. Tarp jų labai svarbus ir reikšmingas mūsų kariuomenės atgaivinimo faktas ir kovos dėl Lietuvos laisvės bei nepriklausomybės.

Vieniems tie įvykiai gal bus jau istorija, tolimesnė praeitis, kitiems — gyvi, artimi išgyvenimai, atsiminimai. Ne vieno amžiaus esame ir ne visi vieno — tai laikais pasireiškė.

Nepriklausomo gyvenimo metais lapkričio 23-ji buvo šventė, kaip Lietuvos kariuomenės šventė, kaip visų dėl Lietuvos laisvės žuvusių karių ir Vyčio Kryžium paženklinytų vyrų pagerbimo, prisiminimo ir rimties diena.

Lapkričio 23-ji šviesi garbinga mūsų kariuomenės žygių, darbų ir laimėjimų minėjimo diena. Ji nesųsieta su kuriuo nors gilesnės prasmės įvykiu ar kautynėmis dėl nepriklausomybės. Tą dieną, 1918 metais, išleistas pirmasis įsakymas kariuomenei. Reikiama naujosios Lietuvos vyriausybės viešai buvo konstatuotas savos kariuomenės steigimo faktas. Ilgainiui ta diena tapo tradicine Lietuvos kariuomenės švente.

Po dešimt, penkiolikos metų buvo sumanyta pakeisti ją kita data. Norėta glaudžiai susieti su kuriuo nors ryškesniu įvykiu ar pirmomis reikšmingomis kautynėmis dėl laisvės. Nepavyko. Kas įeina į tradiciją ar istoriją, jau ne taip lengva išbraukti ir pakeisti.

Tai gi, lapkričio 23-sios dienos kilmė blanki, tartum be turinio ir be ryškios spalvos. Tačiau toji diena gavo gyvybės sulčių ir nuostabiai sustiprėjo savo turiniu. Tos dienos faktas geriausių mūsų tautos vyrų, savanorių, partizanų karštų krauju ir jaunomis gyvybėmis pažymėtas. Ta diena visada simbolizuoja mums laisvės ilgęsi, siekimą, amžiną budėjimą ir atkakliausią kovą dėl savojo krašto laisvės.

Kad daugiau išryškėtų kalbamieji faktai, pabandykim persikelti į anų dienų tikrovę. Klaidi ir siaubinga buvo ta tikrovė. Nieko aiškaus, nieko tvirtai paremto. Jokios rimtesnės pasparties ar galybės, kuri mums realiai padėtų ar bent nuširdų palankumą rodytų.

Drąsiai, tiesiog revoliuciškai buvo paskelbta mūsų Nepriklausomybė. Tatai dar labiau sukurstė visus mūsų priešus. Plačiai ir žiauriai Lietuvoje tebešimininkavo vokiečių kariuomenė. Nors ji, pagal paliaubų sutartį, alijantų barama ir varoma, turėjo grįžti į savo "fa-terlandą", tačiau, neįsąsčiusi fizinės jėgos, vien tik žodžių nelabai teklusė.

Iš rytų ir šiaurės rytų aziatiskai veržėsi Trockio pulkai. Rimtai grūmojo pagrobti Lietuvai tie patys bolševikai, kurie savo revoliucijos dienomis, 1917 metais, garsiai ir iškilmingai iškėlė šūkį ir nudžiugino caro prispaustųjų širdis. Tasai šūkis buvo: "Laisvas visų tautų, esančių Rusijos imperijoje, apsisprendimas". To šūkio šiandien nebėra. Nebuvo jo net po metų.

Bolševikų agresijos akivaizdoje vokiečiai tuo labiau pradėjo teisintis, kad jie negalį trauktis, kad jie turį ginti Europą nuo naujojo pavojaus. Tuo tarpu Berlyne planuojama visai kas kita. Ten kyla nusistatymas visiškai užgrobti Pabaltijo kraštus. Jie neišėina savo tikrojo vardu, bet Padoauguvėje formuojamos Bermonto divizijos.

Rašo J. Švaistas, rašytojas — novelistas ir buvęs Lietuvos kariuomenės švietimo Skyriaus karininkas

Atsiranda, tarytum, nepaklusnus sukilėlis generolas baron von der Goltz (tikras panašumas su želigovski, atsiradusiu 1920 m.)

Vyriausioji Lietuvių Tautos Taryba Vilniuje pasijunta suvaržyta ir uždaryta lyg kalėjime. Jos tarpe kyla desperacija. Jau beveik sutinka kvieisti savo krašto valdovą Saksų kunigaikštį Urachą, Mindaugo II-jo vardą. Tuo buvo manyta nors kiek toliau pasilikti nuo Berlyno globos.

Tuo tarpu vokiečiai, bolševikai artėjant, pamažu traukiasi iš šiaurės rytų ir Lietuvos rytų. Jie stiprinasi pietinėje ir vakarinėje Lietuvos dalyje. Visiškai užgula laiko Kauną.

Iš Vilniaus pasitraukia visa mūsų vyriausybė ir saujėlė karių. 1919 m. sausio 5-6 d.d. bolševikai užima Vilnių. Dviem reikiamais gniauziais jie Lietuva. Beveik iokio pasipriešinimo (bent iš pradžių) jie nesutinka. Nes reikiama mūsų kariuomenės dar nėra. Pirmoji vyriausybė buvo gana taikaus būdo. Galvojo nan-rastai: "Mes maža valstybė: nieko nenulsim, tai ir mūsų niekas nenulsi". Tuo tarpu bolševikai baigė artėti prie Kauno.

Lenkai jau turėjo savo pulkus. Re to, Lietuvos rytuose skubiai formavosi ir partizanai. Netrukus, balandžio 19 d., jie išmūšė bolševikus iš Vilniaus. O vėliau užėmė visą Vilniaus sritį.

Latviai ir tie buvo išleide savo plėšinius nagus. Jie tuoju nusiėmė Palanę. Norėjo ir Mažeikius pasilaikyti sau. Bet čia jau liems buvo atstatytas durtyvas. Štai kokia tikrovė siautė tuomet Lietuvos kraštą. Tikras tvaikas. Nieko aiškaus ir tikra.

Lietuvoje tuomet vienintelis išsėmanis ir veikli pajėga buvo tik dvasia. Toji dvasia prasi-veržė valingų ryžtu: Dabar arba niekad! Laimėti ar žūti!

Ir laimėjom!

"Laisvės ginti ėjo visa Lietuva. Ėjo ir žuvo vyrai ažuolai, savanorės moterys ir... vaikai". Taip rašė Vaižgantas.

Be didelio triukšmo, be garsų šūkių telkėsi mūsų gynėjai — savanoriai, partizanai. Jų būriai rinkosi visur — Kaune, Alytuje, Panevėžy, Kėdainiuose, Marijampolėje ir kitur. Darbas vyko sunkiausiomis sąlygomis. Nebuvo karininkų, prityrusių vyresniųjų vadų, neturėjo m ginklų, aprangos, pinigų.

Tiktai 1919 m. kovo 5 d. buvo paskelbtas pirmasis naujokų šaukimas į Lietuvos kariuomenę. O kautynės su bolševikais ligi to meto jau vyko. Tai vis savanorių daliniai.

Nuo 1919 m. gegužės mėn. vidurio prasidėjo planingesnės mūsų kariuomenės operacijos, nors jėgos ir nebuvo didelės: apie 6.000 pėstininkų, 10 lauko patrankų ir 200 kavalerijos. Tačiau jaunos mūsų kariuomenės dvasinis ginklas buvo galingesnis ir gana stebuklingas. Bolševikai buvo stumiami visu frontu. 1919 m. pabaigoje jie buvo išvyti iš Lietuvos. 1920 m. liepos 12 d. Maskvoje buvo pasirašyta Lietuvos taika su Sovietų Rusija. Sovietai pripažino Lietuvos atsiskyrimą ir visišką nepriklausomybę lietuvių gyvenamose srityse su Vilniaus ir Gardino miestais.

Bermontininkai buvo sumušti garsiose Radviliškio kautynėse, 1919 m. lapkričio 21-22 d.d. Ilgiausiai užtruko mūsų kovos su lenkais. Čia daug apie tai reikėtų rašyti. Šį kartą paminėsiu tik tą, kad 1923 m. buvo

paskelbta karininkų demobilizacija. Vadinasi, ligi to meto kariuomenė buvo laikoma karo būvyje.

Šiandien, po trijų dešimčių metų, mes vėl atsidadūrėm klaidioje kryžkelėje. Mūsų šalį vėl dengia tirštos miglos ir sunki naktis. Nuolat kyla klausimai: kas daryti? Kur išeiti surasti? Lygindami tuos du momentus, tuoju pajuntame didelį skirtumą. Anuo metu mūsų kovotojai turėjo po savo kojom miegą Lietuvos žemę. Viršuje jaučiai gaubė savasis artimas dangus. Aplinkui sodriai gaivino dvasią gimtosios sodybės, sen-tėvių kapai, milžinkapiai. Sun-kesnė valandą guodė ir ramino savosios šventyklos.

Šiandien nieko to nebeturime. Šiandien tik siekiame. O siek-dami neturime palūžti. Svarbu neprarasti tos išganingos dvasios, kuri ir sąmyšy gimdo nau-jias vertybes ir padaro nuosta-bius dalykus.

"Be dvasios, be širdies — tai griaučių tautos: paduok, jau-nyste, man sparnus!"

Per negyvuosius skrisiu skliautus vilionių rojūn — į sritis, kur ryžtas daro stebuk-lus, naujųjų barsto gėlėmis ir puošia aukso varšomis!

Taip žadino Mickėvičius savo tautą, praradusią laisvę.

Prieš 50 m., lapkričio 19 d., nustojo skambinti: "Kelkite, kelkite..." — didysis Lietuvos Varpininkas dr. Vincas Kudirka.

Tada juoda ir niūri Lietuvos padangė, atrodo, buvo dar labai apsiniaukusi. Tačiau "idėjos, jei didžios, nemiršta, kaip žmonės". Ir V. Kudirkos idėjos nebuvo palaidotos drauge su juo kukliose Naumiesčio kapinėse. Jos, lyg varpo aidai, tolyn bėgančiomis bangomis sklido po Lietuvą, veržėsi į kiekvieno lietuvių pas-togę ir širdį ir žadino į kovą už Tėvynės laisvę ir šviesesnę bei giedresnę josios rytojų.

Laikotarpis, kada V. Kudirka gimė (1858.12.31), augo ir gyveno, Lietuvai buvo ypatingai sunkus. 1863 m. sukilimas, gal-vinės viltį atstatyti, kad ir bendrą Lietuvos Lenkijos vals-tybę, nepavyko, ir dabartinių kruvinai raudonų Lietuvos ti-ronų pirmtakai turėjo progos pasigėrėti pavergtų tautų krau-ju ir jų kančiomis, tremiant ko-votojus už laisvę į Sibiro ka-torę. Ne vieną šimtą to meto lietuvių ištiko "Liūdno pasakos" Petro Banio likimas.

Maža to. 1864 m. uždraudžia mūsų lietuvių spauda ir per 40 metų lietuvis neturi teisės paim-ti į rankas net maldaknygės, spausdintos gimtąja kalba: jam gresia pavojus būti ištremtam į Sibirą, jo sodyboje įkurdinant rusiškąjį burlioką. Dažnas drau-ge su Ant. Vienožinskiu gelian-čia širdimi galėjo dainuoti:

Numylėtos mano vietos
Gyvena barzdyla.
Nebėr jos brolio nė vieno —
Visi išvaryti,
Ir senutei motinėlei
Vartai uždaryti.

Tai laikotarpis, kada, anot Ant. Baranausko,

Anei rašto, anei druko
Mums turėt neduoda.
Tegul, sako, bus Lietuva
Ir tamsi, ir juoda.

Tokio laikotarpio istorija ligi tol nebuvo girdėjusi. Be to, taip barbariškai persekiojant lietuviškąją kultūrą, vis labiau ir labiau ima įsigalėti lenkiškioji. Nenuostabu todėl, kad ir V. Kudirkos kelias nebuvo tiesus: Marijampolės gimnazijoje ir dar kurį laiką Varšuvos universite-te laiko save lenku ir lietuviš-kaisiais reikalais nesisiejoja.

Tačiau nėra jokio pagrindo manyti, kad V. Kudirka iš es-mės būtų buvęs sulenkėjęs. Lie-tuviška pastogė ir lietuviška aplinka formavo V. Kudirkos dvasią. Jautri poeto siela nega-

lėjo negirdėti lietuviškų dainų, aidinių Paežerių kaime, jo pas-tabi akis negalėjo nematyti apy-linkės piliakalnių, rūšia tyla kalbančių apie Lietuvos praeitį. Jis negalėjo negirdėti legendų apie miegančius didvyrius.

Mums nėra žinoma vidinė ko-va, vykusį V. Kudirkos sieloje. Mes teturime jos epilogą — atsivertimą, pažadintą pirmojo "Aušros" numerio, paties V. Kudirkos nuosirdžiai aprašytą.

V. Kudirka, gavęs pirmąjį "Aušros" numerį, jį pavartęs, paskaitęs ir susimąstęs. Paga-liau, tarytum išgirdęs Lietuvos balsą, kaltinantį ir drauge at-leidžiantį, gailiai apsisverkęs, pa-sijutęs esąs lietuvis ir ryžsis nuo to meto dirbti Lietuvai.

Iš tikrųjų, dabar ateina nau-jas V. Kudirka — dvasios mil-vingąją kultūrą, vis labiau ir labiau ima įsigalėti lenkiškioji. Nenuostabu todėl, kad ir V. Kudirkos kelias nebuvo tiesus: Marijampolės gimnazijoje ir dar kurį laiką Varšuvos universite-te laiko save lenku ir lietuviš-kaisiais reikalais nesisiejoja.

Tačiau nėra jokio pagrindo manyti, kad V. Kudirka iš es-mės būtų buvęs sulenkėjęs. Lie-tuviška pastogė ir lietuviška aplinka formavo V. Kudirkos dvasią. Jautri poeto siela nega-

lėjo negirdėti lietuviškų dainų, aidinių Paežerių kaime, jo pas-tabi akis negalėjo nematyti apy-linkės piliakalnių, rūšia tyla kalbančių apie Lietuvos praeitį. Jis negalėjo negirdėti legendų apie miegančius didvyrius.

Bet dabar, kaip tik ir reikėjo prižadinti tautai nurodyti aiš-kesnius ir konkretesnius kelius, tiesiai vedančius į prisikėlimą. 1889 m. suskamba "Varpas". Tai ne mirties ir laidotuvių var-pas, bet prisikėlimo ir gyvenimo giesmė.

"Varpo" dvasia — V. Kudir-ka su plačia šakota kultūrinio, politinio ir ekonominio gyveni-mo programa, su "Tėvynės Var-pu" publicistiniais straipsniais, gvyai reaguojančiais į visus svarbesnius gyvybės įvykius, iškeliančiais daugybę gy-vybinės reikšmės turinčių klau-simų. Tikslas vienas — išvaduo-ti Lietuvą iš rusų vergijos. Ta-čiau, dar reikėjo tautą šviesti, stiprinti ekonomiškai ir kelti rusų daromas skriaudas, pa-rodyti jų valdininkų — viršininkų moralinę menkystę ir tuo būdu nuteikti prieš juos Lietuvos gy-ventojus.

Be to, kaip visada, taip ir ta-da buvo dūmų ir savoje pasto-

gėje. Aštri V. Kudirkos plunks-na nepaėjo tydomis ir pro lie-tuvių ydas: nutautėjimą, kar-jerizmą, bailumą, pataikavimą rusų vyriausybei ir ypač įskun-dinėjimus.

Tie patys reikalai ir klau-simai, būtent, lietuvių tautos są-moninimas ir kova su tironais, rūpėjo V. Kudirkai ne tik "Tė-vynės Varpų" skiltyse, bet ir jo satyroje, eilėraščiuose ir pa-galiau vertimuose, kur keliamos laisvės idėjos ir vaizduojama kova dėl jų — "Konradas Va-lenrodas", "Orleano Mergelė", "Vilnius Telis" ir kt.

Bent kiek smulkiau išnagrinė-ti visus V. Kudirkos darbus, atliktus per paskutinį jojo gy-venimo dešimtmetį (1889-1899) čia neįmanoma. Trumpai tenka pažymėti, kad jo išvaryta dar-bo vaga yra plati, gili ir ypač reikšminga Lietuvos kelyje į prisikėlimą.

Tautos Himne išreikštos V. Kudirkos idėjos — stiprinanti didinga praeities dvasia, tėvynės meilė, vinybė, darbas ir tiesa — yra lyg šviesūs žiburai, vedą į prisikėlimą ir gyve-nimą.

Nors anuo metu žandarai iš-kapojo V. Kudirkos paminkle įrašytus Himno žodžius, bet iš žmonių širdžių išplėsti jų ne-jstengė.

Visada, o ypač šiandien, ka-da mūsų tėvynėje siaučia V. Kudirkos laikų rusų viršininkų tiesioginiai palikuonys, kada lietuviai tūkstančiais vežami į Sibirą ir planingai žudomi, o gvyai reaguojančiais į visus svarbesnius gyvybės įvykius, iškeliančiais daugybę gy-vybinės reikšmės turinčių klau-simų. Tikslas vienas — išvaduo-ti Lietuvą iš rusų vergijos. Ta-čiau, dar reikėjo tautą šviesti, stiprinti ekonomiškai ir kelti rusų daromas skriaudas, pa-rodyti jų valdininkų — viršininkų moralinę menkystę ir tuo būdu nuteikti prieš juos Lietuvos gy-ventojus.

Be to, kaip visada, taip ir ta-da buvo dūmų ir savoje pasto-

gėje. Aštri V. Kudirkos plunks-na nepaėjo tydomis ir pro lie-tuvių ydas: nutautėjimą, kar-jerizmą, bailumą, pataikavimą rusų vyriausybei ir ypač įskun-dinėjimus.

Tie patys reikalai ir klau-simai, būtent, lietuvių tautos są-moninimas ir kova su tironais, rūpėjo V. Kudirkai ne tik "Tė-vynės Varpų" skiltyse, bet ir jo satyroje, eilėraščiuose ir pa-galiau vertimuose, kur keliamos laisvės idėjos ir vaizduojama kova dėl jų — "Konradas Va-lenrodas", "Orleano Mergelė", "Vilnius Telis" ir kt.

Bent kiek smulkiau išnagrinė-ti visus V. Kudirkos darbus, atliktus per paskutinį jojo gy-venimo dešimtmetį (1889-1899) čia neįmanoma. Trumpai tenka pažymėti, kad jo išvaryta dar-bo vaga yra plati, gili ir ypač reikšminga Lietuvos kelyje į prisikėlimą.

Tautos Himne išreikštos V. Kudirkos idėjos — stiprinanti didinga praeities dvasia, tėvynės meilė, vinybė, darbas ir tiesa — yra lyg šviesūs žiburai, vedą į prisikėlimą ir gyve-nimą.

Nors anuo metu žandarai iš-kapojo V. Kudirkos paminkle įrašytus Himno žodžius, bet iš žmonių širdžių išplėsti jų ne-jstengė.

Visada, o ypač šiandien, ka-da mūsų tėvynėje siaučia V. Kudirkos laikų rusų viršininkų tiesioginiai palikuonys, kada lietuviai tūkstančiais vežami į Sibirą ir planingai žudomi, o gvyai reaguojančiais į visus svarbesnius gyvybės įvykius, iškeliančiais daugybę gy-vybinės reikšmės turinčių klau-simų. Tikslas vienas — išvaduo-ti Lietuvą iš rusų vergijos. Ta-čiau, dar reikėjo tautą šviesti, stiprinti ekonomiškai ir kelti rusų daromas skriaudas, pa-rodyti jų valdininkų — viršininkų moralinę menkystę ir tuo būdu nuteikti prieš juos Lietuvos gy-ventojus.

Be to, kaip visada, taip ir ta-da buvo dūmų ir savoje pasto-

gėje. Aštri V. Kudirkos plunks-na nepaėjo tydomis ir pro lie-tuvių ydas: nutautėjimą, kar-jerizmą, bailumą, pataikavimą rusų vyriausybei ir ypač įskun-dinėjimus.

Tie patys reikalai ir klau-simai, būtent, lietuvių tautos są-moninimas ir kova su tironais, rūpėjo V. Kudirkai ne tik "Tė-vynės Varpų" skiltyse, bet ir jo satyroje, eilėraščiuose ir pa-galiau vertimuose, kur keliamos laisvės idėjos ir vaizduojama kova dėl jų — "Konradas Va-lenrodas", "Orleano Mergelė", "Vilnius Telis" ir kt.

Bent kiek smulkiau išnagrinė-ti visus V. Kudirkos darbus, atliktus per paskutinį jojo gy-venimo dešimtmetį (1889-1899) čia neįmanoma. Trumpai tenka pažymėti, kad jo išvaryta dar-bo vaga yra plati, gili ir ypač reikšminga Lietuvos kelyje į prisikėlimą.

Tautos Himne išreikštos V. Kudirkos idėjos — stiprinanti didinga praeities dvasia, tėvynės meilė, vinybė, darbas ir tiesa — yra lyg šviesūs žiburai, vedą į prisikėlimą ir gyve-nimą.

Nors anuo metu žandarai iš-kapojo V. Kudirkos paminkle įrašytus Himno žodžius, bet iš žmonių širdžių išplėsti jų ne-jstengė.

Visada, o ypač šiandien, ka-da mūsų tėvynėje siaučia V. Kudirkos laikų rusų viršininkų tiesioginiai palikuonys, kada lietuviai tūkstančiais vežami į Sibirą ir planingai žudomi, o gvyai reaguojančiais į visus svarbesnius gyvybės įvykius, iškeliančiais daugybę gy-vybinės reikšmės turinčių klau-simų. Tikslas vienas — išvaduo-ti Lietuvą iš rusų vergijos. Ta-čiau, dar reikėjo tautą šviesti, stiprinti ekonomiškai ir kelti rusų daromas skriaudas, pa-rodyti jų valdininkų — viršininkų moralinę menkystę ir tuo būdu nuteikti prieš juos Lietuvos gy-ventojus.

Be to, kaip visada, taip ir ta-da buvo dūmų ir savoje pasto-

gėje. Aštri V. Kudirkos plunks-na nepaėjo tydomis ir pro lie-tuvių ydas: nutautėjimą, kar-jerizmą, bailumą, pataikavimą rusų vyriausybei ir ypač įskun-dinėjimus.

Tie patys reikalai ir klau-simai, būtent, lietuvių tautos są-moninimas ir kova su tironais, rūpėjo V. Kudirkai ne tik "Tė-vynės Varpų" skiltyse, bet ir jo satyroje, eilėraščiuose ir pa-galiau vertimuose, kur keliamos laisvės idėjos ir vaizduojama kova dėl jų — "Konradas Va-lenrodas", "Orleano Mergelė", "Vilnius Telis" ir kt.

Bent kiek smulkiau išnagrinė-ti visus V. Kudirkos darbus, atliktus per paskutinį jojo gy-venimo dešimtmetį (1889-1899) čia neįmanoma. Trumpai tenka pažymėti, kad jo išvaryta dar-bo vaga yra plati, gili ir ypač reikšminga Lietuvos kelyje į prisikėlimą.

Tautos Himne išreikštos V. Kudirkos idėjos — stiprinanti didinga praeities dvasia, tėvynės meilė, vinybė, darbas ir tiesa — yra lyg šviesūs žiburai, vedą į prisikėlimą ir gyve-nimą.

Nors anuo metu žandarai iš-kapojo V. Kudirkos paminkle įrašytus Himno žodžius, bet iš žmonių širdžių išplėsti jų ne-jstengė.

Visada, o ypač šiandien, ka-da mūsų tėvynėje siaučia V. Kudirkos laikų rusų viršininkų tiesioginiai palikuonys, kada lietuviai tūkstančiais vežami į Sibirą ir planingai žudomi, o gvyai reaguojančiais į visus svarbesnius gyvybės įvykius, iškeliančiais daugybę gy-vybinės reikšmės turinčių klau-simų. Tikslas vienas — išvaduo-ti Lietuvą iš rusų vergijos. Ta-čiau, dar reikėjo tautą šviesti, stiprinti ekonomiškai ir kelti rusų daromas skriaudas, pa-rodyti jų valdininkų — viršininkų moralinę menkystę ir tuo būdu nuteikti prieš juos Lietuvos gy-ventojus.

Be to, kaip visada, taip ir ta-da buvo dūmų ir savoje pasto-

gėje. Aštri V. Kudirkos plunks-na nepaėjo tydomis ir pro lie-tuvių ydas: nutautėjimą, kar-jerizmą, bailumą, pataikavimą rusų vyriausybei ir ypač įskun-dinėjimus.

Tie patys reikalai ir klau-simai, būtent, lietuvių tautos są-moninimas ir kova su tironais, rūpėjo V. Kudirkai ne tik "Tė-vynės Varpų" skiltyse, bet ir jo satyroje, eilėraščiuose ir pa-galiau vertimuose, kur keliamos laisvės idėjos ir vaizduojama kova dėl jų — "Konradas Va-lenrodas", "Orleano Mergelė", "Vilnius Telis" ir kt.

Bent kiek smulkiau išnagrinė-ti visus V. Kudirkos darbus, atliktus per paskutinį jojo gy-venimo dešimtmetį (1889-1899) čia neįmanoma. Trumpai tenka pažymėti, kad jo išvaryta dar-bo vaga yra plati, gili ir ypač reikšminga Lietuvos kelyje į prisikėlimą.

Katrie "geresni" -- naciai ar komunistai?

Atsakymo į šį klausimą dažnai klausiate pas tuos, kurie matė vienus ir kitus. Ir susilaukiate įvairių atsakymų... Tad nežinote, kur gi tikroji teisybė...

GERIAUSIA — NUSPREŠKITE PATYS!

Apie komunistus — bolševikus jau daug esate girdėję ir skaitę. Apie nacius mažiau. Tad paskaitykite

Balio Gaidžiūno

parašytą knygą —

PAKELIUI Į MIRTĮ

kurioje aprašomi jo paties pergyvenimai vokiečių kalėjimuose. Paskaite, tikrai patys galėsite matyti, katrie "geresni"...

Tos knygos autorius

yra vienas iš Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto kūrėjų. Tas komitetas buvo įkurtas Lietuvoje, 1943 metais, vokiečių okupacijos laikais. Dėl kovojimo už Lietuvos išlaisvinimą iš svetimųjų vergijos, šios knygos autorius, kaip ir eilė kitų Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narių, nacių buvo suimtas, išvežtas į Vokietiją ir jau TIKRAI BUVO PAKELIUI Į MIRTĮ, nuo kurios jį išgelbėjo tik Amerikos kariuomenė. Po to šios knygos autorius vėl stojo į darbą Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitete ir tam paaukojo daugiau kaip ketverius metus.

Dabar netrukus šios knygos autorių matysime savo tarpe!

Jis atveža mums didžiulę filmą iš tremtinių gyvenimo, kurią pats pagamino ir, tikimės, netrukus galės mums parodyti. Ta proga susipažinkime su juo arčiau, perskaitydami jo pergyvenimų aprašymą nacių kalėjimuose. Ta knyga yra ne tik asmeninių pergyvenimų aprašymas, bet svarbus ir įdomus DOKUMENTAS apie vieną iš sunkiausių mūsų tautos gyvenimo laikotarpių.

Norintieji įsigyti šią knygą, rašykite laišką šiuo adresu:

DIRVA, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Laiške aiškiai įrašykite savo adresą ir pridėkite tik vieną dolerį — knygą tuojau bus Jums pasiųsta paštu.

Daug svečių Dailės Parodoj

Rašo Petras Juknys

Mūsų Dailės Paroda New Yorke galutinai suspėta įrengti kaip tik prieš Visuotiniojo Amerikos Lietuvių Kongreso atidarymą. Kongreso dienomis kaip tik ir susilaukta ypatingai daug svečių iš įvairiausių lietuvių kolonijų.

Tomis dienomis buvo surengta eilė praplėstų meninių programų, koncertų. Programos buvo ir ateityje bus šeštadieniais ir sekmadieniais, net po du kartus per dieną: 2 ir 6 valandą p.p.

Dainų programas atlieka Lietuvos operos daininkai: V. Jonuškaitė, I. Nauragis, Vl. Ivanauskas ir vietinis dainininkas A. Vasiliauskas. Kongreso metu dainavo ir St. Liepa, kurį dar turėsim progos išgirsti Motėjų Vienybės ir Lietuvių Legionierių rengiamame koncerte lapkričio 27 d.

Tautinių šokių programą atlieka E. Čiurlytė ir A. Liepinas, ir O. Bichnevičūtės bei M. Žukauskienės vadovaujama 10 porų šokėjų grupė.

Tai gi šalia mums taip brangių dailės kūrinių, turime progos pasigėrėti ir lietuviška daina bei mūsų tautiniais šokiais.

Teko išgirsti iš vieno kito asmens ir tokią nuomonę apie parodą: "Kad čia nėra ko žiūrėti..."

Žinoma, į paveikslą žiūrėti ir matyti bei suprasti jo meninę

vertę — yra du skirtingi dalykai. Garsiausių ir plačiai pasaulyje išgirtų dailininkų paveiksai labai dažnai vieniems atrodo tikras stebuklas, o kitiems... nėra ko žiūrėti.

Kad būtų progos dar plačiau mūsų visuomenei parodą aplankyti, parodos rengėjai pratęsė ją net iki Naujų Metų.

Tautodailės ekspozitai sukurti tremties gyvenimo dienomis, ypatingai nepalankiose sąlygose. Pažym

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

DIDYSIS TESTAMENTAS

PENKIOS DEŠIMTYS metų jau praėjo nuo dienos, kada iš gyvųjų tarpo išsiskyrė dr. Vincas Kudirka. Bet retas kas iš lietuvių šiandien nemoka atmintinai jo palikto didžiojo testamento, mūsų Tautos Himno. Suaukę, seni ir maži, ne visi net įsigilindami į tų minčių prasmę, bet nujausdami ją, pakilusią dvasia gieda žodžius, kuriuose sudėta visa ir visiems lietuviams bendra programa, uždaviniai, tikslai. Ar mums daug bereikia kitų politinių bei visuomeninių programų, kada tariame: "tegu tavo vaikai eina vien takais dorybės, tegu dirba tavo naudai ir žmonių gerbei", arba kai tariame: "ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi", "vardan tos Lietuvos vienybė tezydi!"

Giedame visi tuos kilnius žodžius. Visi, kurie nuoširdžiai trokštame, kad laisvos Lietuvos saulė ištikrųjų prašalintų iš mūsų tautos gyvenimo didžiuosius tamsumus, kad tiesa mūsų žingsnius lydėtų, kad Lietuvos meilę jungtų visus mums broliškoni vienybėn — ne dėl ko kito, o visų pirma vardan tos Lietuvos.

Tos mintys ne tik Lietuvos himną giedant kartoja. Jos mirguliuoja straipsniuose, knygose, prakalbose, pasikalbėjimuose ir dažnai net mūsų susimasty-muose.

Bet, deja, kaip dažnai tas mintis sutinkame ne tik lietuvių lūpose, bet ir širdyse, beveik lygiai taip dažnai sutinkame ir su visiškai joms priešingais pasielgimais...

Minint dr. V. Kudirką, kurio darbus ir mintis visi gerbiame, būtų naudinga dar vieną kartą prisiminti, kad kurstyamas lietuvių prieš lietuvių, skleidimas neapykantos, pykčio ir prasimanymais paremtų pasmerkimų, neturi nieko bendra nei su tiesa, nei su šviesa, nei su Lietuvos meile.

Dr. Kudirka savo raštuose pasiginėdavo su kitaip, negu jis manančiais, kartais pašepdavo lietuvių regimus paklydimus ar ydas, bet niekad jo raštuose ir santykiuose su žmonėmis negali rasti neapykantos ir amžino pasmerkimo. Savo ginčiuose ar net pabarimuose Kudirka buvo ramus, rimtas, kalbėjo faktais, ne pasiūlymams ar įžeidinėjimams. Jei ką ir smerkdavo, ne tvirtino, kad smerktinas veiksmas būtinas yra iš piktos valios kiles. Abe neigiamus reiškinius jis kalbėdavo dažniau, kaip paklydimą, nesusipratimą, ne kaip apie sąmoningą tyčią kenkimą. Net ir pyktyje pas Kudirką vyrauja susivaldymas ir kito žmogaus gerbimas. Dar daugiau, negu gerbimas: lietuvių meilė. Jo pabarimuose daugiau yra broliškumo, negu pasmerkimo. Jo tvirtinimuose daugiau matai išvadą iš faktų, negu vien tik visišką įsitikėjimą į savo nuomonę.

Dėl šių ypatybių Kudirka šiandien su pagarba minimas visų lietuvių. Dėl šių ypatybių Kudirka, nors ir politinis ano meto veikėjas, šiandien nėra vienos kurios lietuvių politinės ar pasaulėžiūrinės grupės simbolis, bet visos tautos pasididžiavimą kelianti asmenybė ir visiems mums šviesus pavyzdys.

NEGERAS PAPROTYS

BROCKTONO naujakurių pareiškimas, kurį paskelbėme pereiname numeryje, iškėlė dar vieną nemalonų faktą, nebe pirmą kartą pasikartojantį lietuviškose bažnyčiose. Čia kunigas iš sakyklos religinio pamokslavietoje pasakęs prakalbą, kuri ir šiaip jau, kokiame susirinkime pasakyta ar laikraštyje parašyta, pelnytai susilauktų apgailstavimo.

Kaip brocktoniečiai tvirtina, kunigas iš sakyklos išbarė naujakurius, kaip jie drįsta turėti ką nors su tomis Amerikos lietuvių organizacijomis, kurios klebono nuomone nėra gana geros. O ta proga net du buvusius Lietuvos prezidentus, kurių vienas tebegyvena mūsų tarpe ir yra visų kultūrinių tautiečių bei kitataučių pritingamai gerbiamas, tikra to žodžio prasme su purvais sumaisė.

Nevienodai žmonės vertina tokius "pamokslus". Tie, kurių politinius nusistatymus jie "paglosto", gal jais ir džiaugiasi, o kuriems jie pabraukia "prieš plauką", tie piktinasi.

Kartais šia proga pabrėžiamas ir susirūpinimas — kas gi bus su Bažnyčios autoritetu, jeigu toki dalykai joje dėsins?

Toks klausimas, mums atrodo, visų pirma turėtų kilti tiems, kuriems Bažnyčios autoritetas brangus, ar bent kurie jį vertina, kaip teigiamą veiksni. Kam Bažnyčios autoritetas nerūpi, ar kas linki net jo smukimo, tas gali tik džiaugtis tokiomis taktikos klaidomis, pasitaikančiomis sakyklose...

Ret yra dar vena priežastis apgailastauti tokiems įsišokimams, kaip brocktoniečių pareiškime paminėtas. Tai yra lietuvių savitarpinės **santaikos** reikalas.

Santaika mūsų tarpe brangi ir dabar ypač reikalinga. Daug pastangų padėta tai santaikai sustiprinti. Todėl jos griovėjus smerkiame, vis vien iš kur jie kalbėtų.

VIENTINTĖLIS pasaulyje lietuvių kultūros žurnalas

Šitaip yra rekomenduojamas žurnalas, vardu AIDAI, spaudai duotame Lietuvos pranciškonų vienuolių skelbime.

Šiomis dienomis mus pasiekė šių metų rugsėjo mėnesio AIDU numeris, su prašymu paminti.

Šis numeris išleistas dar Vokietijoje. Ir numatoma, kad AIDAI dar bus leidžiami Vokietijoje iki Naujų Metų, o tik paskui persikels į Ameriką. Rugsėjo mėnesio numeryje nieko apie tai dar nepranešama ir iš paties turinio nematyti, kad jau būtų rengiamasi keltis į Amerikos aplinką.

Savo išvaizda ir turinimu žurnalas puikus. Ne gėda tokį žurnalą būtų išleisti ir taikos meto sąlygose, savame krašte, o kai tremtinių gyvenimo sąlygos, tai jį galima tikrai priskaityti prie tų didžiųjų dokumentų, kurie įrodo mūsų tremtinių kultūrininkų nepaprastą pasiryžimą ir ištvermę.

Bet, sugrętinus žurnalo turinį su vienintelio pasaulyje lietuvių kultūros žurnalo titulu, tenka susimąstyti. Taip, šiuo metu jis vienintelis tokio masto ir tokio pajėgumo lietuviškas žurnalas. Bet ar jis visų lietuvių žurnalas?

Kaip tik to žodelio "visų" čia ir negalima pridėti. Tai yra aiškiai ir griežtai katalikiškos pasaulėžiūros žurnalas.

Jis neabejotinai lietuviškas, patriotiškas ir kiekvienam lietuviui, kuris domisi daugiau, negu kasdieninės duonos klausimais, čia yra ko pasiskaityti ir rasti apie ką pagalvoti. Ne kiekvienam skaitytojui, žinoma, šis žurnalas "įkandamas". Filosofija, literatūros nagrinėjimai, moksliniai klausimai ir tt.

Iš anksto galima numatyti, kad iš senesniųjų Amerikos lietuvių sluoksnių tas žurnalas nesusilauks bent kiek žymesnio skaičiaus naujų skaitytojų. Jo skaitytojai daugumoje bus tie patys, kurie buvo ir ligi šiol.

Toks žurnalas yra, be abejo, nemažas turtas dabartiniam mūsų kultūriniam gyvenime. Bet, būdamas griežtai vienos pasaulėžiūros, suprantama, negalės visiškai patenkinti visų lietuvių inteligentų. Ir todėl, galima numatyti, neišvengs tai vienur, tai kitur ir dabar girdimi norai turėti dar ir dar bent vieną naują žurnalą...

Ar pajėgs kiti toki žurnalai susikurti ir ypač išsilaikyti, tai kitas klausimas.

Po visų šių samprotavimų gal siūlytųsi išvada, kad reikėtų kurti tikrai visų lietuvių kultūrinį žurnalą. Ar gal AIDAI turėtų persiorientuoti nuo "vien-pasaulėžiūriškumo"?

Atrodo, kad to irgi negalima tikėtis. Visų pirma, jeigu AIDUS leis pranciškonai, tai būtų nenuoseklu net ir galvoti apie tai, kad žurnalas liktų pasaulėžiūriškai "neutralus".

Antra vertus, apsiribojimas vien tik tautiniais kultūros klausimais juk irgi nėra "bepasaulėžiūriškumas" — tai irgi tam tikra pasaulėžiūra.

Toli pavyzdžių neišskant, šiame paskutiniame AIDU numeryje yra straipsnis apie YMCA. AIDAI aiškiai nurodo, kad ši organizacija katalikams yra nepriimtina, ir nepriimtina kaip tik dėl savo neutralumo religijos klausimuose. Pakeltimas religijos tik bendrais dorovės dėsniais griežtai katalikiškos pasaulėžiūros akimis žiūrint, yra nepriimtinas dalykas. Tiesa,

U-S-S-R...

SANDARA skverbte skverbiasi į neapykantos apaštalo rolę, kandžiodama visus, kurie jai nenusiilenkia.

Paskutinieji "nusikaltėliai" yra lietuviški dailininkai, kurie drįso leisti išstatyti jų kūrinius Dailės Parodoje New Yorke, negavę iš SANDAROS redaktoriaus palaiminimo. Ar tas palaiminimas būtų kiek kas-tavęs, ar ne — nežinia, bet nejaugi negalima dirbti meno srityje pirm, negu užmokti sąskaitą SANDAROS redaktoriui?

Labai panašu į U-S-S-R ir tikrai per daug diktatoriškai...

J. N., Chicago, Ill.

Red. pastaba: Šiuo klausimu esame gavę keletą straipsnių. Vieną iš jų įdėsimė kitame numeryje.

nurodoma, kad ši organizacija tokios pačios "sulyginimo" taktikos laikosi ir tautiniuose klausimuose, siekianti užslopinti tautinį individualumą. Bet pirmoje eilėje AIDAI šią organizaciją smerkia už religinį bespalviškumą.

Suprantama, kad toks pats pasmerkimas, žiūrint nuo tų pačių pagrindų, tikėtų ir žurnalui, kuris būtų, nors ir tautiškas, bet religiniu atžvilgiu bespalvis. Pranciškonų leidžiamas žurnalas negali būti kitokios dvasios, kokios AIDAI yra dabar.

Ir bet kieno kito leidžiamas "nepasaulėžiūrinis" kultūros žurnalas negalėtų būti "visų" lietuvių žurnalas, nes, visų pirma, griežtos ir nuoseklos pasaulėžiūros katalikams jis būtų nepatenkinamas ir nepriimtinas.

Todėl reikia sutikti su tamintimi, kad tikrai visus lietuvių patenkinančio kultūros žurnalo (net ir laikraščio...) negali būti. Žmonių pasiskirstymas pagal pažiūras ir įsitikinimus — yra faktas, kurio negalima paneigti.

AIDAI, jei turės ekonomiškai pajėgius leidėjus, bus, žinoma, visiems lietuviams kultūrininkams vienu ar kitu atžvilgiu įdomus ir skaitytinas žurnalas, bet nebus visiems "savas".

Visi galėtų būti patenkinti tik esant keliems tokios rūšies žurnalams. Ar jų bus — pareis nuo to, kiek kas tam turės pajėgumo ir ištekių.

J. M.

KODĖL lapkričio 23 d.?

Lapkričio 23 diena minima, kaip Lietuvos kariuomenės įsikūrimo diena. Kai kas nurodo, kad savanorių šaukimas į kariuomenę buvo pradėtas vėliau, o ne lapkričio 23.

Bet, nustatant Lietuvos kariuomenės "gimtadienį", pagrindu buvo paimtas pats pirmutinis žygis jai įsteigti. O tas pirmutinis žygis buvo pirmosios Lietuvos vyriausybės Krašto Apsaugos Ministerio Įsakymas Nr. 1, kuriuo buvo sudaryti pirmieji Lietuvos kariuomenės organai.

Pirmame įsakymo paragrafe buvo paskirta Lietuvos Karo Taryba, iš trijų karininkų. Tai buvo pulkininkai Chaleckis ir Nastopka ir karo gydytojas Vl. Nagevičius. Antruoju paragrafu buvo paskirtas Pirmojo pulko vadas — pulkininkas Galvydis -Bykauskas. Trečiuoju paragrafu paskirtas Generalinio Štabo viršininkas — pulkininkas Kubilius. Tuo buvo pradėtas Lietuvos kariuomenės organizavimas, ir tai buvo 1918 metų lapkričio 23 diena.

Iš tų pirmųjų pareigūnų tik gen. V. Nagius-Nagevičius tebėra gyvųjų tarpe ir gyvena Clevelande. Kiti mirę, pulk. Kubilius likimas nežinomas.

Laisvoji valanda

AŠ LAIKIAU PAMALDAS UŽ STALINĄ

Su visokiais žmonėmis teko susitikti lietuviams, kai jie karo metu Vokietijoje buvo pristatyti prie priverstinių darbų. Kiekvieno iš jų gyvenimas pilnas nepaprastųjų nuotykių. Nuostabių dalykų vieni kitiems papasakodavo. Mūsų bendradarbis Vytautas Brazulis, neseniai apsigyvenęs Clevelande, yra surašęs pluoštą atsiminimų iš tokių pasikalbėjimų bei pergyvenimų tais pačiais sunkiaisiais paskutiniiais karo metais. Čia pradėdame spausdinti vieną ištrauką iš tų atsiminimų — pasikalbėjimą su estu, kurio tikroji pavardė neminama, bet vadinamas kitu vardu — Kaarson, kuris papasakojo, kaip jis laikė pamaldas už Staliną...

Laikas bėgo. Atėjo keturiasdešimt penktųjų metų žiema.

Šio krašto žiemos būna nešaltos, net malonios, ypač giedriomis dienomis. Kai šviečia skaisči saulė, net ir sniegui plonu klotu dengiant žemę, lauke šilta, gali net be apsiausto vaikščioti. Žiemą pajunti tik tada, kai papučia stiprūs vėjai nuo Stalino šalies, kurie, reikia pasakyti, būna taip pat nemalonūs, kaip ir paties "tėvelio" vardo prisiminimai...

Kartą mes su Kaarsonu iškrovėme sunkvežimį didžiulių kartono lapų. Diena buvo apsiniaukusi, pūtė atšiaurus rytų vėjas, keldamas su dulkėmis sujukusio sniego sūkurius. Sniegas įkyriai kapojo veidą, lindo į akis, birėjo už apykaklės.

Dirbome be pirštinių, rankos šalo, o kol iškrovėme sunkvežimį — ir visai sugrūbo.

Baigus šį darbą, meisteris, ar mus užjausdamas, ar tuo tarpu kito darbo nesusadamas, pasakė:

— Eikite į pogrindį. Kai reikės, aš jus pašauksiu...

Raginti mūsų tam nereikėjo. Kai akmeniniai laiptais nusileidė į pogrindį atsidūrėme prie centrinio šildymo krosnies, į mus padvelkė tvanki šiluma.

Netoli krasnies pasistatė tuščias dėžes ir, nusiavę batus, šildėm sudrėkusias kojas...

Iš pradžių sėdėjom tylėdami, bet, kai maloni šilumos srovė palietė mūsų kūnus, pagyvėjom ir grįžom į nebaigiamus nuotykių pasakojimus.

Mano bendradarbis turėjo ko papasakoti. Šį kartą mūsų kalba sukosi apie Kalėdų šventes, kurias neseniai buvome praleidę, apie įvairių tautų skirtingus kalėdinių papročius, o netrukus kalba ir vėl nukrypo apie Sovietų Sąjungą.

Aš prisiminiau, kad dar Lietuvoj, vokiečių okupacijos laikais, slapta klausydamos sovietų radijo, girdėjau skelbiant, kad Rusijoj sugrąžinta religijos laisvė.

Paklausiau Kaarsoną:

— Pasakykite man atvirai, ar Sovietų Sąjungoje tikrai yra religijos laisvė?

Kaarsonas staiga nutilo. Paskui jis pažvelgė į mane tiriančiu žvilgsniu ir po trumpos tylos atsakė:

— O kaipgi, žinoma, kad yra...

— Netikiu, jūs juokaujate!

Jo veidu nuslinko vos pastebima šypseną, bet jis atsakė tuo pačiu rimtu balsu:

— Tikėkite, aš nejuokauju, bet kalbu rimtai. Tikėjimo laisvė Sovietų Sąjungoje yra. Ji tapo sugrąžinta šio karo metu. Žinoma, religijos laisvė ten kitaip suprantama. Sovietuose viskas yra pajungta valstybės tarnybai. Valstybei turi tarnauti ir religija. Tokia ten tvarka...

Šita tema mane sudomino. Prašiau, kad Kaarson plačiau apie tai papasakotų. Bet jis sėdėjo tylėdamas, lyg nesiryždamas apie tai kalbėti. Tik gerokai patylėjęs, atsakė:

— Apie savo pergyvenimus Sovietų Sąjungoje jums jau daug pasakojau, bet papasakojau ne viską... Nelaikykite to blogu mano pasielgimu, tačiau gyvenime būna tokių dalykų, kurių nenori atidengti net labai artimam žmogui, juo labiau žmogui, su kuriuo esi neseniai susipažinęs. Pasitikejimas — kilnus dalykas, tačiau kai

kada jis būna pavojingas! Jūs negyvenote tokiam krašte, kur pasitikejimas yra vertes didžiausia kvailyste. Tenai nepasitiki draugui, broliui ir seseriai, nepasitiki vyrui ar žmonai, nei tėvui ar motinai. Taip yra Sovietų Sąjungoje. Jūs šito gal būt ir nesuprasite, bet taip ištikrųjų yra. Visiškas slaptumas bei uždurumas ten yra šokia tokia apsauga nuo nelaimės...

Kaarsonas vėl nutilo. Atrodė, kad jis nesiryžta atidengti kažkokios didelės paslapties. Bet savo svyravimą jis nugalėjo ir jis tęsė toliau:

— Jūs esate pirmas svetimas žmogus, kuriam aš ryžtuosi atidengti savo paslaptį. Tai darau dėl to, kad jums pasitikiu. Nuosirdžiai tikiu, kad mano pasitikejimo neapvilsite, tačiau prašau vieno dalyko: jeigu kada pasakosite kitiems mano nuotykius, neminėkite tikros mano pavardės. To prašau ne dėl savęs, o dėl artimųjų, kurie liko anapus fronto. Aš bijau dėl jų likimo. O manoji paslaptis tokia: aš esu pravoslavų dvasiškis, popas. Sovietų valdžiai liepiant, aš savo apygardos mieste atidariau cerkvę ir laikiau pirmąsias pravoslavų pamaldas...

Tie žodžiai mane tiesiog pritrenkė. Aš žinojau, kad jis estas, bet ir į galvą neatėjo mintis, kad jis gali būti pravoslavų tikybos ir dar dvasiškis. Nustebęs beveik suskauk:

— Kaip! Jūs popas, dvasiškis? Keista...

— Nieko keisto, mielasai, čia nėra, — ramiai atsakė Kaarsonas. Daugelis estų yra pravoslavų — stačiatikių tikybos. Ir mano tėvas, savo kilme tikras estas, buvo stačiatikis. Mano gimtinė yra netoli nuo garsiojo Pėcoros stačiatikių vienuolyno. Vaikas būdamas daug kartų buvojau tame vienuolyne. Ten sustiprėjo iš tėvų paveldėtas religingumas ir subrendo pasiryžimas pasirinkti dvasiškio kelią. Pirmojo Pasaulinio Karo metais baigiau stačiatikių dvasinę seminariją, tuo pat metu dar ir sodininkystės mokyklą, buvusią prie seminarijos. Sodininko amatas buvo labai naudingas tvarkant cerkves ūkį, o ypač labai pravertė gyvenant Sovietų Sąjungoje, kai tas amatas pasidarė pagrindiniu mano pragyvenimo šaltiniu...

— Bet pasakykite man, kaip jūs patekote į Sovietų Sąjungą?

— Buvo taip. Tik baigus dvasinę seminariją, aš tapau paskirtas kapelionu į vieną žemės ūkio mokyklą Ukrainoje. Ten mane užklupo revoliucija, o pilietinio karo viesulas nubloškė į Kubanės kraštą. Kubanės krašte išgyvenau baisius broliškio karo laikus. Po komunistų perversmo greit prasidėjo religijos persekiojimas, — dvasiškų ir vienuolių gyvenimas pasidarė sunkus, — nuolatos grėsė pavojus netekti laisvės, net ir gyvybės... Norėdami išvengti pavojaus, dvasiškiai, apsirengę pasauliečių drabužiais, slapstėsi keitė savo gyvenimo vietas, tikybinės pareigas atlikinėjo slapta ir tik labai patikimų tikinčiųjų rateliuose. Taip darė dauguma, panašiai elgiausi ir aš — jaunas, dar neprityręs dvasiškis... Tada sodininko amatas liko mano gyvenimo pagrindu. Iš dvasiškio tapau sodininku! Aš jaučiau, kad taip elgdamasis sunkiai nusidėdau savo Viešpačiui, tarytum šventasis Petras Alyvų kalne, Jo išsiginu! Tos nuodėmės dydį bei svorį skaudžiai išgyvenau savo sielos gelmėse, tačiau tada truko ryžto su kryžiumi rankose pasitikti savąjį likimą. Raudonosios Bestijos gresmės akivaizdoje, aš pirmą kartą užsigyniau savo Viešpaties ir bailiai pabėgau iš laisvu noru pasirinkto pašaukimo! Taip... Tai buvo sunki nuodėmė, už kurią šiandieną esu skaudžiai nubaustas!

Pasakotojas nutilo. Mudu sėdėjome šalia vienas kito tylėdami. Dėl menkos šviesos negalėjau aiškiai matyti Kaarsono veido, tačiau jaučiau, kad sunkių išgyvenimų atsiminimai jį jaudina, kad jis pergyvena dvasinį skausmą.

(Bus daugiau)

NAUJAKURIAI

Tremtinių gelbėjimas ir įkurdinimas

Pasikalbėjimas su žinomu Clevelando lietuvių veikėju, chemijos inžinierium Pijum J. Žiūrys

Visuotinis domėjimasis DP Imigracijos Biliaus vykdymo rezultatais paskatino mane ta tema pasikalbėti su žinomu Clevelando lietuvių veikėju, chemijos inžinierium Pijum J. Žiūrys, kuris, kaip žinoma, yra nemažai pasitarnavęs, kad ir Bilij būtu įvestas specialus nuostatas, naudingas Pabaltijo tautų tremtiniams. Be to, P.J. Žiūrys yra vienas iš tų JAV lietuvių patrijų, kurie, nuosirdžiai besisielodami savo tautiečių-tremtinių likimui, labai daug prisidėjo prie jų šelpimo bei perkeldinimo į Ameriką. P. J. Žiūrys tremtiniams išdavė keliasdešimt affidavitų ir darbo-buto garantijų, pagal kurias iš Vakarų Europos jau atkeliavo didelis būrys tautiečių ir kurie jaučiuose Žiūrys namuose surado ilgėnę ar trumpesnę prieglobą. Todėl P.J. Žiūrys gali pareikšti autoritetingą nuomonę ir apie DP Imigracijos Biliaus vykdymą ir apie pačius atvykstančius tremtinius...

Kur būtumėm gavę tuos milijonus

Kai aš paklausiau gerb. Pijū Žiūrij, kokia yra jo nuomonė apie DP Biliaus vykdymą bei kokie iki šiol pasiekti rezultatai, jis atsakė:

— Nėra dviejų nuomonių, kad DP Imigracijos Bylius davė žymių teigiamų rezultatų. Pagrindinis teigiamas rezultatas yra tas, kad toks sudėtingas įstatymas J.A.V. Kongrese praėjo ir tiksliai įvykdyti tautų tremtinių suteiktą teisę pasiekti Dėdės Samo žemę.

Kita šio įstatymo teigiama pusė yra, kad buvo nusistatyta tremtinius globoti bei juos perkeldinti į užjūrus nemokamai. Pravartu visiems žinoti, jog vien mūsų tautiečių perkeldinimas tik į JAV iki šiol atsiėjo jau apie 2,000,000 dolerių. Tokios sumos šio krašto lietuvių tikriausiai nebūtų pajėgę sudėti.

UNRRA ir IRO nuopelnai

Tęsdamas pasikalbėjimą, P. Žiūrys pastebėjo, kad gerų norų bei gražių teigiamų pastangų buvę parodyta ir iš buvusios UNRRA bei šiuo metu veikiančio IRO pusės.

Tų organizacijų globoje galėjęs susikurti gražus tremtinių kultūrinis darbas — tremties spauda, išleista daug vertingų knygų, pristiegta nemažai pradžios bei vidurinių mokyklų ir net universitetas, suburti pagėjų tautinių ansamblių, žodžiu, sudarytos sąlygos, kuriose tas darbas buvo įmanomas.

Visos tos priemonės, pasiektos aktyviosios inteligentijos pastangomis, padėjo tremtiniams palaikyti dvasinę lygybę, o jaunimą apsaugojo nuo moralinio pakrikimo.

Be šių galimybių tremtiniai vargu ar būtų išsilaikę toje aukštumoje. Jie, esa, būti blogiau užsirekomendavę, o visa tai būtų apsunkinę mūsų tautiečių įkurdinimą užjūrinuose kraštuose.

Amerikos lietuvių pastangos

— Prie teigiamų reiškinių reikia priskirti ir dalies JAV mūsų tautiečių pastangas palengvinti lietuvių tremtinių buitį — kalbėjo toliau P. Žiūrys.

— Jie rinko dolerius, maistą, drabužius, vaistus, literatūrą,

skatino tremtinius nepalūžti dvasioje, neprarasti vilties.

Visos tos pagalbos priemonės prisidėjo prie pačių tremtinių vykdomos teigiamos akcijos stiprinimo.

Ta akcija, dėka lietuvių valingumui bei būdo patvarumui, neleidė jiems sugniužti net blogiausiose gyvenimo sąlygose.

Pas mus sakoma, kad žmogus, iškalintas trejus metus kalinėjime, sužvėrėja, praranda savarbios pojūčius. Mūsų tautiečiai — tremtiniai panašiose kalinimo sąlygose ištvėrė net aštuonerius metus! Kad pakėlusio savitarpio dvasią, jie kovojo meno ir kultūros priemonėmis; kiti kūrė tautines organizacijas, per kurias gynė bei atstovavo savo teises, kėlė profesinį pasiruošimą, mokėsi svetimų kalbų. Teigiamų reiškinių yra ir daugiau, bet jų visų juk nesuiminėsi...

Neigiamos pusės

— O kas padaryta neigiamos, sprendžiant tremtinių problemą — klausiu P. Žiūrij.

Jis susimąsto, o po trumpos tylos kalba toliau su jam būdingu gyvumu:

— Norint prieiti prie neigiamų reiškinių ir suprasti jų kilmę, reikia panagrinėti ir tų neigiamybių priežastis.

Apie diktatūrų veikimą šia linkme neverta nė kalbėti, nes jų veikimas pagrįstas melu, klaida, sukybėmis, žiaurumu, banditizmu ir kitokiais moraliniais nusmukusių masių neigiamais reiškiniais. Tačiau padorus pasaulis negali suprasti ir kai kurių demokratijų elgesio...

Imkime, kad ir tremtinių gelbėjimo problema: ar ne keistai skamba, kad demokratijos viena ranka juos gelbėjo, o antrąją sunkino jų padėtį ir savo neigiamą elgseną dardė visą teigiamą įspūdį?

Ar demokratijos nekalbėjo, jog Antrasis Pasaulinis Karas vedamas, kad būtų išnaikinta priespauda ir išlaisvinta žmonija? O tuo pačiu metu "didžiųjų" diplomatai už uždary durų pardavinėjo mažųjų tautų laisvę!

"Didieji" tikėjo, kad tais savo žemais veiksmais pasieks sąžinę ir širdį tų, kurie tuos žmoniškumus privalumus jau seniai yra praradę.

Demokratijos išleido milijonus dolerių ne tik tremtinių gelbėjimui, bet tuo pat metu jos rėmė bei palaikė ir taip vadinamąs "liaudies demokratijas": joms davė milijonus dolerių, siuntė mašinas, net ištisų fabričių įrengimus. Ir kam visa tai buvo daroma? Nagi banditų stiprinimui!

Demokratijos nesuprato, kad tie jų žygiai bus panaudoti mažųjų tautų smaugimui, o taip

pat ir banditų pasiruošimui smogti mirtingą smūgį toms pačioms didžiosioms demokratijoms! — kalbėjo pasipiktinęs P. Žiūrys.

— Pavyzdžiui, imkime Angliją. Ji, pakėlusį ginklą dėl Lenkijos laisvės, viena iš pirmųjų prisidėjo prie tos laisvės pavidimo. Argi Churchillis nepareikšė iškilmingai, kad niekam neleistų paversti Lietuvą? O jo valdžia viena iš pirmųjų suvaržė to krašto diplomatinės atstovybės veikimą! Anglija tais savo veiksmais norėjo prisigerinti raudoniesiems banditams, bet susilaukė priešingų rezultatų. JAV visada figūravusios, kaip demokratijų vadovės ir per savo Roseveltą ne vieną kartą pareiškusios, jog niekam neleistų aneksuoti Lietuvos bei kitų mažųjų tautų, irgi pasielgė priešiškai: prieš pasirašydamos su agresoriais sutartis, nepareikalavo iš jų išlaisvinti tautas, pavergtas karo metu strateginiais sumetimais.

P. Žiūrys pastebėjo, kad tokių ir panašių pavyzdžių esą labai daug. Grįždamas prie pagrindinės pasikalbėjimo temos — tremtinių problemos, jis ypač išskėlė JAV pliečių dūsmą.

Jis pabrėžė, jog amerikiečiai niekad nekėlė balso dėl skiriamų UNRRA-ai ir IRO-ai milijonų dolerių tremtiniams pagalbai. Tačiau tos pagalbos tiekimo būdas buvęs keistas ir net nesuprantamas: viena ranka buvusi tiekama pagalba, o kita ranka atidarinėjami vartai raudoniesiems į tremtinių stovyklas, kad jie galėtų nekilniodami ten landžioti — rinkti apie tremtinius žinias, juos šanta-

žuoti, jiems kenkti bei kitokiais būdais sunkinti jau ir taip nelengvą jų gyvenimą!

— Šiandien keistai atrodo, bet tikras faktas, jog UNRRA vyriausias viršininkas gen. Rooks prieš savęs nuolatos laikė aukštą sovietų patarėją, be kurio pritarančio galvos linktelėjimo nepadarė nei vieno svarbesnio nutarimo, liečiančio tremtinių problemas, — kalbėjo energingai P. Žiūrys.

— Jis, o ne kas kitas, buvo nuolatinis šaltinių visokių tardymų, skreiningų, kilnojimų iš stovyklos į stovyklą, priverstinės repatriacijos bei kitokių nei su žmoniškumu, nei su jo vadovaujamos organizacijos paskirtimi nesuderinamų veiksmų, kurių pasekose tremtiniai buvo paversti beteisiais padarais.

— Taip pat tikras faktas, kad tremtinių susisiekimas buvo visai suvaržytas, jų laisvą cenzūruojami, tremtiniams skiriamų drabužių ir kitų daiktų persiuntimas apskunkintas dideliais maitais, o pačių tremtinių balsai, liečią jų skriaudėjus, buvo varžomi ar visai užčiupiami.

Tremtinių būklei sunkinti naudota ir kitokios priemonės. Pavyzdžiui maisto kokybė ir kiekybė buvo tiek sumažinta, kad padidėjo susirgimai tuberkulioze bei kitomis, sunkiai pagydomomis ligomis. Tremtinių gyvenamosios patalpos daugumoje buvo žemiau bet kokios kritikos — juos suvarė į šaltus barakus arba karo metu apgriautas kareivines — neapkūrenamas ir be jokių patogumų, žodžiu, kai kuriose stovyklose tremtiniai buvo suvaryti į tokias patalpas, į kurias padorus lietuvių ūkininkas net savo gyvulių nevarytų!

— Už tas sumas, kurios buvo skiriamos tremtinių išlaikymui, jie galėjo gyventi gerai ir patogiai, bet pastatytų visokių parazitų ir valdžios autoritetu prisiidengusių spekuliantų dėka, tremtinius pasiekė tik trūpiniai. — Į UNRRA ir IRO vietas su lindė ne tik rausvi, bet ir raudoni

ni tipai stropiai vykdė sovietų įsakymą — skriausti pabėgėlius. Amerikiečiai sako, jog žmogų už nusikaltimą galima bausiti tik vieną kartą, o Pabaltijo kraštų tremtinius be jokios kaltės baudė net kelis kartus! Tik prisiminkim žiauriuosius screeningus ir beprasmiškus įtartinus apklausinėjimus. Net šiandien dar tęsia tuos screeningus pereinamosiose stovyklose ir laiko mėnesiais nekaltus žmones.

— O kaip buvo galima kitaip sutvarkyti Pabaltijo kraštų tremtinių globojimo reikalus?

— Atsakymas labai lengvas. Vokiškieji naciai išvežė iš Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų tiek visokių gėrybių, kad demokratijos turėjo pilną teisę pasakyti nacių įpėdinams — vokiečiams: "Nuo šiol Pabaltijo kraštų tremtiniai, atsiradę jūsų žemėje dėl jūsų ir jūsų raudonųjų bendrininkų kaltės, gyvens jūsų geriausiose butuose ir valgys geriausią jūsų maistą, o jūs jiems patarnausite! Taip bus ir teisinga ir demokratiška!" Demokratijų nusistatymas, deja, buvo priešingas, jos į pabaigą net norėjo tremtinius pajungti į nacių krašto atstatomąjį darbą!...

(Bus daugiau)

JEI KAM REIKIA

blankų darbo-buto garantijoms, ar paaiškinimų, kaip formalumus atlikti, kreipkitės šiuo adresu:

resu: ULRFA

105 Grand St.

Brooklyn 11, N. Y.

LIETUVIŲ KALBOS VADOVA

patogiausia užsisakyti, siunčiant \$2.50 šiuo adresu:

Mr. J. Audėnas

14 Townsend Street

Boston-Roxbury, Mass.

Aš Tavo Bičiulė Knyga!

Pranešame gerb. Tautiečiams, kad nuo š.m. spalio 15 d. leidyklos PATRIA Generalinė atstovybė JAV pradėjo lietuviškos knygos, leidyklos leidinių, platinimo darbą šūkiu — "Aš tavo bičiulė knyga"

Grozinė literatūra.

1. Jurgis Jankus.....	Naktis ant morų.....	\$ 2.00
2. Stepas Zobarskas.....	Savame krašte.....	2.00
3. Vincas Ramonas.....	Kryžiai.....	2.00
4. L. R. Tremtyje Metraštis.....	Tremties metai.....	3.00
5. Stasys Santvaras.....	Laivai palaužtom būrėm.....	1.25
6. Antanas Skėma.....	Nuodėguliai ir kibirkštys.....	1.85
7. Petrė Orentaitė.....	Marti iš miesto.....	1.00
8. Balys Gražulis.....	Brydė rugiuose.....	2.00

Įvairūs leidiniai

1. Dr. J. Balys.....	Tautosakos skaitymai.....	\$ 2.00
2. Viktoras Gailius.....	Vokiškai - lietuviškas žodynas.....	3.00
3. Pranas Naujokaitis.....	Lietuvių literatūros istorija.....	2.00
4. Dr. A. Šapoka.....	Lietuvos istorija.....	3.00
5. Lietuvių kalba, jos raida ir susidarymas.....		0.50
6. Mūsų protėvių pažiūros ir mirtį ir sielą.....		0.30
7. Vik. Kamantauskas.....	Prancūzų kalbos vadovėlis.....	0.75
8. Vik. Kamantauskas.....	Ispanų kalbos vadovėlis.....	0.50
9. Lietuvos žemėlapis.....		0.50

Jaunimo literatūra.

1. Vytautas Tamulaitis.....	Sugrįžimas.....	\$ 1.00
2. Stasys Laučius.....	Po pilkaisiais debesėliais.....	0.75
3. Jonas ir Adolfas Mekai.....	Knyga apie karalių ir žmones.....	0.50
4. Stasys Zobarskas.....	Brolių ieškotoja.....	1.00
5. Vytė Nemunėlis.....	Tėvų nameliai.....	0.75
6. Vytė Nemunėlis.....	Mažoji abecėlė.....	1.00
7. Stasys Zobarskas.....	Aušrelė (I dalis).....	1.25
8. Stasys Zobarskas.....	Per šaltį ir vėją.....	0.30
9. Stasys Zobarskas.....	Ganyklų vaikai.....	1.00
10. Stasys Zobarskas.....	Riestaūsiai sūnus.....	0.75

Knygos svetimomis kalbomis.

1. Stasys Zobarskas.....	Das Lied der Sennen.....	\$ 1.25
2. Prof. Dr. V. Jungfer.....	Litauischer Liederschrein.....	0.75
3. Prof. Dr. V. Jungfer.....	Litauen, Antlitz eines Volkes.....	2.00
4. Juozas Pašlailaitis.....	Hearken Then Judge.....	0.25
5. Maurice Scherer.....	Petrus Kiaulėnas.....	2.00

Reikalaukite ir pinigų arba pašto Money orderį siųskite Leidyklai PATRIA, Stamford, Conn., 45 St. Johns Pl.

Generaliniai Igaliotiniai J.A.V.

Vyt. Mazoliauskas Jonas Rutkauskas

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

Š.m. lapkričio 4 d., laivu "General Balou" į Bostoną atvyko šie lietuviai tremtiniai:	Endriukaitis Bronius, Ona, Asta — Belle Mead, N. J.
Algimantavičius Vincenta — Pittsburgh, Pa.	Gailius Galina, Mykolas — Lawrence, Mass.
Bakanavičius Uršulė, Ramutis — Paulsboro, N. J.	Garmus Antanas, Sofija, Kunigunda, Irena — Brooklyn, N. Y.
Brazenė Anelė, Antanas — Dover Foxcroft, Maine	Giedrikas Jonas — Amsterdam, N. Y.
Butkūnas Andrius, Zofija, Andrius, Vaidotas — Philadelphia, Pa.	Grigaliūnas Benediktas, Aldona, Gediminas, Aldona — Worcester, Mass.
Bidva Adam — Brockton, Mass.	Glowacki Natalija — Averill Park, N. Y.
Beraitis Vytautas — Maspeth, N. Y.	Isganietis Natalija — Hartford, Conn.
Brazenė Antanina — Chicago, Ill.	Jasėnas Mikas, Marija, Jūratė — Brooklyn, N. Y.
Brunotas Jonas — So. Boston, Mass.	Jaunytė Regina — Baltimore, Md.
Cernius Juozas — Maspeth, N. Y.	Juodakis Steponas, Stanislava, Ni-jolė, Danguolė — E. Chicago, Ind.
Cyras Augustas, Rudolfas, Irena, Raimundas — Winchester, Virg.	Juozaitis Vaclovas — Cleveland, O.
Čičauskas Pranas, Elena, Violeta — Ypsilanti, Mich.	Kaselytė Bronė — W. Dickson, N.D.
Dulskienė Uršulė, Janina — Putnam, Conn.	Kavaliauskas Balys — Madison, Neb.
Didžiūnė Jadvyga — Britton, Mich.	Kemežys Petras, Vitalija, Kęstutis — E. St. Louis, Ill.
Davidov Irena — Brooklyn, N. Y.	Kiesylius Antanas — Chatfield, Minn.
Grūšas Stanislovas, Emilija — Brockton, Mass.	Kinaitis Augustas, Paulina — Philadelphia, Pa.
Gulbinas Jeronimas — Chicago, Ill.	Kontrimas Simonas, Jadvyga, Richardas — Brooklyn, N. Y.
Jonaitytė Agnėška — Pittsburgh, Pa.	Kulakauskas Tadas — Melford, N.J.
Juravlevičius Vincas, Romualda — E. Granby, Conn.	Laukaitis Petronėlė, Jonas — Baltimore, Md.
Jurska Algimantas — Thomsonville, Conn.	Leveckas Kęstutis, Petronėlė, Julija — No. Providence, R. I.
Ketvirtis Ignas — Brooklyn, N.Y.	Liorys Eduardas — Maspeth, N. Y.
Kentra Bronius — Chicago, Ill.	Lukoševičius Jurgis — Brooklyn, N. Y.
Kaminskas Elegijus — Chicago, Ill.	Marcinkevičius Kostas, Stanislava — Kearny, N. J.
Kudaba Julius — Chicago, Ill.	Markuzytė Antanina — Detroit, Mich.
Kunigėlis Pranas, Julija — Rochester, N. Y.	Marcinkevičius Antanas, Magdalena — Worcester, Mass.
Kedytė Ona — Glen Burnie P.O., Md.	Matijošaitis Juozas — Worcester, Mass.
Kisielius Juozas, Viktorija, Romualda, Bernardas, Leonardas — Maspeth, N. Y.	Matulis Antanas — Rosindale, Mass.
Kogelis Leonas, Irena — Sherburn, Minn.	Mauragas Juozas — Brooklyn, N.Y.
Kupsytė Ona — Wilmington, Del.	Morkevičius Julius — Kennebunk Port, Maine
Miliauskas Bronius, Zofija, Danutė, Aldona, Regina, Birutė — Chicago, Ill.	Mudėnas Bronius — Worcester, Mass.
Macnorius Petras, Bronislava, Regina, Stanislava — Philadelphia, Pa.	Nakas Antanas, Anna, Vytautas — Garry, Ind.
Mališka Juozas — Norwood, Mass.	Naujokas Simas — Webberville, Mich.
Mickevičius Stasys, Marija, Adomas, Tada, Stanislas, Andrius, Gražina, Kazys, Rozalija — Omaha, Neb.	Paškevičius Vytautas, Anė, Arvydas — Staughton, Mass.
Mickus Albinas — Cicero, Ill.	Petruskauskas Mykolas — Hartford, Conn.
Metas Emilija — Westfield, N. Y.	Petriūnas Adolfas — Brooklyn, N.Y.
Nesavas Julius — Philadelphia, Pa.	Plaušnaitis Vladas — Brooklyn, N.Y.
Nekrasovas Mykolas, Marijona, Vilijus — Fairview, N. J.	Pridotkjas Aleksandras, Bronislava, Aleksandras, Danutė — Worcester, Mass.
Papikas Juozas, Sigrid — Freehold, N. J.	Radauskas Bruno, Domicelė, Irena — Baltimore, Md.
Parakininkas Dovas, Marijona, Irena, Rimantas — Chicago, Ill.	Rimas Alfonsas, Aldona, Algimantas, Rasa — Rocksbury, Mass.
Prižgintaitė Adelė — Athol, Mass.	Ramanauskas Povilas — Brooklyn, N. Y.
Plepyš Irena — Chicago, Ill.	Sakalas Juozas, Jadvyga, Aušrelė, Ramutė — Omaha, Neb.
Rimas Motiejus, Aldona — Torrington, Conn.	Samsevičius Ona, Stasė, Gražina — Worcester, Mass.
Rutkauskas Ricardas — E. Granby, Conn.	Samuolis Zenonas, Irena — Chicago, Ill.
Rukšys Antanas — Philadelphia, Pa.	Scheenbern Johan, Ieva, Marta, Andrius — Chicago, Ill.
Slepavičienė Amilija — Phila. Pa.	Sedeika Pranas — Kennebunk Port, Maine
Skėma Stasys — Rockford, Ill.	Sedys Juozas, Genovaitė — Great Neck, L. I.
Stašys Boleslovas, Elžbieta — Chicago, Ill.	Stanaitis Endrius, Helena, Editha, Ollius — Estellib, S. D.
Stašys Stanislovas — Chicago, Ill.	Svelnys Gediminas, Marija, Arvydas, Algis — Ansonia, Conn.
Saulius Vladas, Ligija — Phila. Pa.	Tauteris Vaclovas — Detroit, Mich.
Sielyla Stasys — Waterbury, Conn.	Valantinas Vytautas, Povilas, Kazė — Philadelphia, Pa.
Sliteris Pranas, Kazimiera, Algirdas — Waukegan, Ill.	Zakevičius Vincas, Janina, Terezė, Albinas — Shelter Island, N.Y.
Seselski Franz, Hedwig — Cleveland, Ohio.	Žilius Esther — Mt. Vernon, N. Y.
Urbikienė Elena — Turtle Creek, Pa.	
Ušelytė Aldona, Ona — Turtle Creek, Pa.	
Vaitėkūnas Bronislovas, Adelė, Bronislava, Algirdas — Providence, R.I.	
Variakojis Eugenija, Raimundas — Cleveland, Ohio.	
Vidra Jonas, Marė — Macedonia, O.	
Vildžiūnas Jonas — New Britain, Conn.	
Zablaukas Augustas, Erna, Ingrida, Uršulė, Vinfridas — New York, N. Y.	
Asas Pranas — Chicago, Ill.	
Aninkevičius Jonas, Bronislava, Jonas, Irena — Chicago, Ill.	
Lapkričio 7 d., laivu "General Taylor" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:	
Ablomienė Petronėlė, Genė, Regina — Athol, Mass.	Anužis Ignas, Danutė — Red Lake Falls, Minn.
Abraitis Jonas, Irena, Dalia, Arūnas — Indiana.	Aukštikalnis Kazys, Dangerutis, Valerija, Rima — Boston, Mass.
Alisauskas Izidorius, Sofija — Jamaica, N. Y.	Baltrušaitis Leonas, Genovaitė — Cleveland, Ohio.
Andrušaitis Albinas, Kostė, Gediminas, Irena — Cleveland, Ohio.	Biliūnas Mykolas, Bronė, Rimgautas — Stamford, Conn.
Andriusis Engelbertas, Marija — Chicago, Ill.	Binkauskas Antanas, Veronika — Amsterdam, N. Y.
Augustinavičius Albinas — Fanwood, N. J.	Bunevičius Petras, Konstancija, Algimantas, Zenonas — Linhaven, Virg.
Balanda Gediminas, Boleslovas, Francisca, Mindaugas — Detroit, Mich.	Dainavičius Bronius — Chicago, Ill.
Bandonis Joseph — Gardner, Mass.	Deveikis Petras — Brooklyn, N.Y.
Banevičius Robertas, Elena, Mykolas, Marija — Hartford, Conn.	Gosaitienė Veronika — Chicago, Ill.
Barvydaitė Zuzana — Chicago, Ill.	Gusarovas Vytautas, Vanda — Chicago, Ill.
Beinoris Jonas — Providence, R. I.	Incūra Jurgis — New Iberia, La.
Bendikas Jurgis — Parkland, Wash.	Izokaitis Marijona — Alabama.
Bernotas Jonas, Arūnas, Pranas, Vytautas — Arlington, Virginia.	Janušionis Antanas, Jadvyga, Sigutė, Gailutė — Yonkers, N. Y.
Bielinis Vladas — Pittsburgh, Pa.	Karasa Nerimantas — Baltimore, Md.
Dabrila Zigmas — Worcester, Mass.	Klimas Jonas — E. Chicago, Ind.
Damijonaitis Algimantas — Pittsburgh, Pa.	Klienė Ona, Irena — Philad. Pa.
Dravininkas Jonas, Lidija — Chicago, Ill.	Krukiene Eugenija — Door, Mich.
Eimontas Mikas — Philadelphia, Pa.	Leščinskis Juozas — Chicago, Ill.
	Mačiulis Pranas, Anastazija — St. Diego, Calif.
	Mažeika Mykolas, Olga — New Port County, Vt.
	Mencas Gustavas, Matilda, Gertruda, Voldemaras, Hildegard — Hudson, N. Y.
	Mikulskis Laimutė — Washington, D. C.
	Miškinis Magdalena, Aldona, Vytenis, Jonas — Nashua, N. H.

(Perkelta iš 6-4 pusl.)

Kaip atrodo paroda?

Tai yra vienas iš dažniausių klausimų, girdėtų grįžus iš New Yorko. Tikrai taip: dažniau klausia net, negu apie kongresą. Gal todėl, kad apie kongresą spaudoje randa daugiau, negu apie parodą...

O atsakyti į tą klausimą nėra sunku. Dailės paroda yra toks dalykas, kuri reikalauja pamatyti, kad turėtum išpūsti kad paslyktų atmintyje matyti vaizdai.

— Bet ar patiko? — klausia prisipyrę. — Ar tikrai verta buvo ja i Amerika atvežti ir čia tokiomis didelėmis pastangomis ją iškelti į viešumą?

Čia yra du atskiri klausimai. Ar patinka paroda — tai pareina nuo žiūrinčiojo skonio ir taip pat nuo jo supratimo. Tas pats paveikslas vieniems patinka, kitiems ne. Ta pati daina vienus žavi, kitiems — et, tik kaž koks niurzimas...

Todėl negaliu pasakyti, kad, jei man kas parodoje patiko, tai ir visiems tas pats patiks. Atvira kalbant, man ne visi parodoje rodomi paveiksai ar skulptūros vienodai patiko. Kai kurie — labai, kai kurie — taip sau, o prie kai kurių — žiūri, ir nežinau, ką galvoti. Žinoma, kas gi gali drausti pasakyti, kad va šis kūrinys man patinka. Bet tai nereiškia, kad kitas šalia stovįs nepagalvos: "Ot, neišmanėlis!"

Taip yra su meno parodomis. Ir ne vien su mūsų, lietuvių menininkų parodomis. Taip yra su didžiausių garsenybių parodomis.

Bet vieną dalyką galima drąsiai tvirtinti: ši dailės paroda savo turiniu yra toli gražu ne menkesnė už daugelį dailės parodų, susilaukusių didelio garso ir puikaus įvertinimo.

Ar mūsiškė paroda susilauks tokio paties didelio garso ir tokio paties atsiliepimo, kaip kitos susilaukia?

Čia jau kitas klausimas. Meno kūrinių išsėrmėjimas pareina ne vien tik nuo jų kokybės, bet ir nuo daugelio kitų aplinkybių. Lietuvių menininkų darbai dar tik pirmą kartą parodomi Amerikoje. Manau, tai būtų tiesiog nuostabus dalykas, jei visa Amerika iš karto dėl to sukiltų ant kojų... Tai būtų per daug netikėtas laimėjimas.

Bet vis dėlto. Štai turiu po ranka pora atsiliepimų iš didžiųjų New Yorko laikraščių: New York Times ir New York Sun.

"LIETUVOS MENAS TREMTYJE. New York Hall of Science yra didelė ir idomi lietuvių tremties meno paroda. Čia yra skulptūros, paveiksai, grafikos, keramikos — daugumai jų sukurta Vokietijoje, tremtinių stovyklose. Tas neišvengiamai pridėjo extra dozę nostalgijos pojūčio realistiškiems vaizdams. Šalia dabarties kūrinių yra ir kiek pavyzdžių iš liaudies meno, iš kurių žymiausia medžio figūra "Rūpintojėlis" (angliškai pavadinta "The Suffering Christ"), 1715 metų datos."

Kitame laikraštyje rašo: **"NUO PAT KARO PABAI-** GOS mūsų menininkai nenuilstamai dirbo, kad Amerikos visuomenę įsiamonintų gėdingą tremtinių būklę. Jų atlikto darbo dydį vargu ar reikia aiškinti. Bet net ir jie didžiame savo darbe nesugebėjo pilnai išreikšti, kaip tie benamiai žmonės, gyvenę stovyklose Vokietijoje, moraliai ir dvasiniai nugalėjo jėgą, kuri galėjo juos pavergti. Sovietų Rusija galėjo paimti jų kraštą, bet lietuvių tauta nenustojo nei savo savarbiškos, nei savo individualumo. Jokių kaltinimų, jokių užuožiatos prašymų, jokios kruvinos žymės nėra si meno parodoj New York Hall

of Science, sukurtų lietuvių dailininkų, jiems bebūnant Vokietijoje. Apie ką jie kalba, tai yra tik naujo pavasario pažadas, idiliški krašto vaizdai, gražios merginos linksmuose kostiumuose, ūkininkai laukuose. Iš tikrųjų, vienintelė rėžianti gaida juntama ties Adomo Varono sukurtu "G. G. portretu". Menininko pajėgumas yra neginčytinas — tik tas paveikslas per gvyai primena tuos karo kurstytojus demagogus, Hitlerį ir Mussolinį. Kaip bebūtų, yra garbė pripažinti drąsiai tautai ir gabiems menininkams gerą skonį ir aukštą meninį sugebėjimą. Helen Carlson."

Tiek tuo tarpu turime atsiliepimų. Pirmai pradžia — ar tai nėra atsakymas į klausimą, ar vertėjo?

Reikia daugiau drąsos, daugiau pasiryžimo, ši paroda turi apseiti visą Ameriką, ir ji praskins sau kelią į tinkamą garso ir tinkamą įvertinimą. Bet turime jai padėti!

Beje, ir Bimbos "Laisvė" atkreipė savo dėmesį į parodą. Žinoma tam, kad pasakyti, jog ji... na, nei šio, nei to, bet nieko joje gera. Vertintojas, matomai, labai stengiasi prisitaikinti prie Maskvos generalinės linijos, apie kurią yra skaitęs laikraščiuose, todėl šio

Apie prasimanymus

Andrius Valuckas iš Detroito prieš kiek laiko parašė NAUJENOSE straipsnį, vardu "DIRVOS red. prasimanymai".

Neuovau tos nuomonės, kad reiktų į tą straipsnį atsiliepti. Kadangi DIRVĄ ir NAUJENAS skaitantiems, manau, savime aišku, jog A. Valucko pasiskaičiavimas buvo nepažįstas. O vien tik NAUJENAS skaitantieji atsiliepimo vis tiek nepamatys, nes nemanau, kad NAUJENOS jį persispausdintų...

Tačiau ryžtuosi atsiliepti, raginamas eilės DIRVOS skaitytojų, kurie tvirtina, kad tylėjimas tokiu atveju daugelis galys būti klaidingas supastas... Gal būt... Tebūnie, tad, jų valia...

A. Valuckas pradeda tvirtinimu, esą "Vincas Rastenis sistematingai pradėjo pulti liudininkus". Ir prideda: "Matyt, jis JAV vis dar tebesijaučia generaliniu Lietuvos Tautininkų Partijos sekretorium."

O tie "puolimai", tai paminėjimas, kad kadaise Paleckis buvęs LIETUVOS ŽINIŲ redaktorium, ir straipsnis Mykolo Šlezevičiaus mirties dešimtmečio sukaustytųjų proga.

Dėl Paleckio, matomai, buvo mano klaida, bet ne blogas valios klaida. Kiek atsimenu, Paleckis prasitardavo, kad jis kurį laiką dirbęs LIETUVOS ŽINIŲ redakcijoje. J. Kardelis parašė DIRVAI laišką, kuriame pareiškia, kad redaktorium LIETUVOS ŽINIOSE Paleckis niekad nebuvo, o tik bandęs dviem ar trim atvejais bendradarbiauti. Tas atitaisymanas DIRVOJE nedelsiant buvo paskelbtas.

Kaip ten bebūtų buvę su Paleckiu, bet tame paminėjime nėra jokio liudininkų puolimo. Juk galima gi paminėti, kad gyvenę stovyklose Vokietijoje, moraliai ir dvasiniai nugalėjo jėgą, kuri galėjo juos pavergti. Sovietų Rusija galėjo paimti jų kraštą, bet lietuvių tauta nenustojo nei savo savarbiškos, nei savo individualumo. Jokių kaltinimų, jokių užuožiatos prašymų, jokios kruvinos žymės nėra si meno parodoj New York Hall

to vertais pripažįsta tik tuos dailininkus, kurie yra arčiau prie realistinės linkmės. Bet ir jie neįtikina, nes jų paveiksluose vertintojas irgi mato, tur būt net sapnuose jam ramybės neduodančią... buožinę dvasią!

Už tą patį artumą realizmui susilaukia patenkinamo pripažinimo A. Varnas bei V. Jonynas, bet ir jie negeri, kam nepasilikio namie, kam tarnauja "vokiškam buržuaziniame menu" (žinoma, būtų kas kita, jei jie klusniai pieštų Stalino ūsus...)

Koks "žinovas" tą rašo, galima spręsti jau iš to, kad jis parodoj atrado... Lietuvoj liksio ir, berods, jau gyvyčių tarpe nesantio J. Zikaro kūrinį, bet, neturėdamas ko kritikuoti, kritikuoja J. Zikaro "Laisvės stovylą", stovėjusią Karo Muziejaus aikštėje... Tuo tarpu šioje parodoje dalyvauja visai ne tas Zikaras...

O į juostas bei audinius žiūrėdamas tas recenzentas net neabejoja, kad jos kilusios iš Čiurlionės Galerejos, Kaune. Gal ir visa paroda kaž kaip stebuklingu būdu yra perkelta į New Yorką iš Čiurlionės Galerejos? Iš "Laisvės" "žinovų" galima ir tokių tvirtinimų susilaukti.

V. R. Kalbant apie Steigiamojo Seimo priimtą žemės reformos įstatymą, teisybės vardan, netiktų nutylėti, kad Steigiamasis seimas buvo nutaręs mažuosius dvarelius, iki 200 ha žemės, dalinti paskutinėj eilėj ir už juos atlyginti rinkos kaina. Už kitas nusavintas žemes irgi buvo numatyta atlyginti, tik nebuvo aiškiai nustatytas atlyginimo būdas.

Vadinamoji tautininkų valdžia nesiskubino ponams dvarininkams už nusavintas žemes mokėti, bet tie sugebėjo rasti užtarimo net tokiose demokratiškose valstybėse, kaip Prancūzija ir Anglija. Iš ten pradėjo eiti sugestijos, kad, girdi, jei norite su mumis turėti ekonominius santykius, tai nesielskite bolševikiškai, skaitykitės su nuosavybės teise...

Tokiose aplinkybėse atsirado taisyklės apie atlyginimą buvusiems dvarų savininkams. Buvo duodamos arba ilgametės obligacijos, arba atsiskaitoma iš karto tokiu būdu: už 100 ha žemės buvo duodama išsikirsti 1 ha miško iš tos pačios žemės.

Daugelis dvarininkų sutiko su tokiu atlyginimu, nes jiems atrodė geriau bent šį tą tuoju gauti, negu turėti ilgametės obligacijos.

Tai, ne "tautininkų režimą", o Steigiamasis Seimas jų tarė už nusavintas žemes atlyginti, o vėliau vyriausybė tik vykdė tą nutarimą ir vykdė, toli gražu, ne su tokiu palankumu, kokio dvarininkai būtų pageidavę. Ir vykdė tą, spaudžiant, kad ir neoficialiai, bet labai realiai, visai demokratiškų kraštų pajėgoms...

Šių faktų akivaizdžiai A. Valucko tvirtinimas, kad "grąžino ponams dvarus" yra tikrai ryšpirti prieš klūtis, neleidusias jam išnaudoti turėtus gabumus... Jeigu tai šmeižtas, tai galima įsivaizduoti, kokio vergiška pataikiniško gyrimo reikėtų, kad gautum A. Valucko aprobatą...

Gal aš ir klystu, bet, man regis, kad A. Valuckas duoda ne visai patrauklų demokratiškumo pavyzdį...

Vienas iš "šmeižtų" A. Valucko manymu yra nuomonė, kad nežinia, ar būtų gerai pasisekusi gilesnė žemės reforma

Lietuvoje. Kaip žinoma, liudininkų programoje buvo įrašyta kiek gilesnė žemės reforma, negu buvo Steigiamojo Seimo priimta. Būtent, jie siūlė nenusavinamą normą palikti, berods, 40 ha vietoj 80.

Jei kas, pavyzdžiui, manęs primygtinai klausytų, kas geriau — 40 ar 80 — neapsimčiau atsakyti, nes tai nėra toks jau paprastas klausimas. Specialistai buvo įvairių nuomonių. Šlezevičius buvo už žemės reformos gilinimą. Manau, kad jis rėmėsi jam patikimų specialistų nuomonėmis, nes pats nebuvo to klausimo specialistas. Bet ar tikrai būtų išjęję geriau — to negalime dabar žinoti, nebent tik vienaip ar kitaip tikėti.

ŠEŠIOS DIENOS pasaulio politikoje

LAPKRIO 10. Trijų Didžiųjų užsienių ministrų konferencijoj Paryžiuje nutarta priimti Vokietiją ir Saaro kraštą į Europos Tarybą.

Rytinės Vokietijos min. pirm. pavaduotojas Ulrich išgarbino buvusių nacių pagalbą komunistams režimui. Manoma, kad komunistai dar daugiau stengsis buvusius nacių įtraukti savo tarnybom.

Kolumbijoj dėl politinių neramumų paskelbtas apsaugos statusas.

LAPKRIO 11.

Višinskis skelbia UN posėdžiuose, kad sovietai atominę energiją naudoja tik taikos tikslams, bet jeigu reikės, tai ir bombų turėsia nei daugiau, nei mažiau, o tik tiek, kiek reiks. Jis grąsina, kad kiekis čia nieko nereiškia, nes, esą, jeigu jau būsi užmuštas, tai kito vis vien nebeužmuši, nors ir daugiau ginklų turėsi. Tai yra jau aiškus grąsinimas užpulti staigiai ir netikėtai, iš pasaly, kaip japonai padarė.

Mokslininkai labai abejoja Višinskio pasigymimais, kad sovietuose atominė energija jau yra naudojama ūkiniams reikams.

LAPKRIO 12.

Japonijos ministras pirmin-

šinių žymių nelabai galėjo sudaryti įspūdžio, kad tai yra mažuturių ir vidutinių valstybių politinis vadas bei reikalų gynėjas. Bet arčiau jį pažinusių žino, kad jis toks buvo, kad stengėsi tokiu būti.

Linkėjau ir dar kartą linkiu, kad M. Šlezevičiaus asmenybės nušvietimas, kaip asmenybės, vaidinuos svarbų vaidmenį Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje, būtų atliktas intymiau jį pažinusių ir tiesos siekiančių asmenų.

M. Šlezevičius, ir būdamas opozicijoje, nebuvo fanatikas, mokėjo respektuoti tai, kas, jo nuomone, buvo gera, jeigu ir ne jis tą darė. Todėl, jei ir kovojų prieš jo įsitikinimams priešingą politinę sistemą, nevengė bendradarbiauti su vyriausybe, kur buvo Lietuvos reikalas. Ir vyriausybę, puikiai žinodama jo nusistatymą, nevengė pavesti jam atsakingus uždavinius, kuriems jį laikė tinkamiausiu. O jam mirus, pagerbė jį, surengdama laidotuves valstybės lėšomis, kaip valstybės vyrui, nors ir buvusiam griežtoje opozicijoje prieš vyriausybę.

Nebūtų tinkama jam pagarbama, jei būtų kalbama apie jį tik tokiais banaliais tobulybės išsikaicavimais, kaip A. Valucko straipsnyje: "Kilnus žmogus, pilnas pasiaukojimo, drąsos ir atkaklus prieš išorinius bei išvidinius Lietuvos priešus, toli numatantis, plataus masto pasaulinis politikas"... Persūdytos panegirikos neįtikina ir vietoj pagarbos susilaukia pašaipos. Tai tinka ne vien Šlezevičiaus, bet ir kiekvieno žmogaus atveju. Šlezevičius, kaip ir daugelis kitų gerbtinų asmenų, geriau gali būti pagerbtas faktais, ne epitetais.

Pagaliau, paskutiniame, su jokia sintakse nesuderinamame pareiškime galima šiaip taip įžiūrėti A. Valucko mintį, kad... apie žymesnius asmenis gali kalbėti tik jų partijos žmonės...

Tokia taisyklė dar niekur negirdėta, bet jeigu jau ją priimtume, tai ar nereikėtų ir pačiam siūlytojui jos laikytis?

V. Rastenis

ŠEŠIOS DIENOS

pasaulio politikoje

LAPKRIO 10.

Trijų Didžiųjų užsienių ministrų konferencijoj Paryžiuje nutarta priimti Vokietiją ir Saaro kraštą į Europos Tarybą.

Rytinės Vokietijos min. pirm. pavaduotojas Ulrich išgarbino buvusių nacių pagalbą komunistams režimui. Manoma, kad komunistai dar daugiau stengsis buvusius nacių įtraukti savo tarnybom.

Kolumbijoj dėl politinių neramumų paskelbtas apsaugos statusas.

LAPKRIO 11.

Višinskis skelbia UN posėdžiuose, kad sovietai atominę energiją naudoja tik taikos tikslams, bet jeigu reikės, tai ir bombų turėsia nei daugiau, nei mažiau, o tik tiek, kiek reiks. Jis grąsina, kad kiekis čia nieko nereiškia, nes, esą, jeigu jau būsi užmuštas, tai kito vis vien nebeužmuši, nors ir daugiau ginklų turėsi. Tai yra jau aiškus grąsinimas užpulti staigiai ir netikėtai, iš pasaly, kaip japonai padarė.

Mokslininkai labai abejoja Višinskio pasigymimais, kad sovietuose atominė energija jau yra naudojama ūkiniams reikams.

LAPKRIO 12.

Japonijos ministras pirmin-

šinių žymių nelabai galėjo sudaryti įspūdžio, kad tai yra mažuturių ir vidutinių valstybių politinis vadas bei reikalų gynėjas. Bet arčiau jį pažinusių žino, kad jis toks buvo, kad stengėsi tokiu būti.

Linkėjau ir dar kartą linkiu, kad M. Šlezevičiaus asmenybės nušvietimas, kaip asmenybės, vaidinuos svarbų vaidmenį Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje, būtų atliktas intymiau jį pažinusių ir tiesos siekiančių asmenų.

M. Šlezevičius, ir būdamas opozicijoje, nebuvo fanatikas, mokėjo respektuoti tai, kas, jo nuomone, buvo gera, jeigu ir ne jis tą darė. Todėl, jei ir kovojų prieš jo įsitikinimams priešingą politinę sistemą, nevengė bendradarbiauti su vyriausybe, kur buvo Lietuvos reikalas. Ir vyriausybę, puikiai žinodama jo nusistatymą, nevengė pavesti jam atsakingus uždavinius, kuriems jį laikė tinkamiausiu. O jam mirus, pagerbė jį, surengdama laidotuves valstybės lėšomis, kaip valstybės vyrui, nors ir buvusiam griežtoje opozicijoje prieš vyriausybę.

Nebūtų tinkama jam pagarbama, jei būtų kalbama apie jį tik tokiais banaliais tobulybės išsikaicavimais, kaip A. Valucko straipsnyje: "Kilnus žmogus, pilnas pasiaukojimo, drąsos ir atkaklus prieš išorinius bei išvidinius Lietuvos priešus, toli numatantis, plataus masto pasaulinis politikas"... Persūdytos panegirikos neįtikina ir vietoj pagarbos susilaukia pašaipos. Tai tinka ne vien Šlezevičiaus, bet ir kiekvieno žmogaus atveju. Šlezevičius, kaip ir daugelis kitų gerbtinų asmenų, geriau gali būti pagerbtas faktais, ne epitetais.

Pagaliau, paskutiniame, su jokia sintakse nesuderinamame pareiškime galima šiaip taip įžiūrėti A. Valucko mintį, kad... apie žymesnius asmenis gali kalbėti tik jų partijos žmonės...

Tokia taisyklė dar niekur negirdėta, bet jeigu jau ją priimtume, tai ar nereikėtų ir pačiam siūlytojui jos laikytis?

V. Rastenis

kas pareiškė, kad Japonija yra pasirengusi priimti taikos sutartį nors ir vien tik su Vakarų kraštais.

Didžiosios Britanijos vyriausybė esanti pasirengusi dar šiais metais pripažinti komunistinę Kinijos vyriausybę.

LAPKRIO 13.

Višinskis nepripažįsta, kad sovietai nesutinka įsileisti atominės energijos kontrolės komisijos. Jis sako, komisija gali atvažiuoti, atominės energijos medžiagas žiūrėti, čiaupinėti ir uostyti... Tik sovietai nesutinka, kad kas nors kitas valdytų atominės energijos įmones. Reiškia, čiaupinėk ir uostyk, o ką aš iš to darau — tai nepamatysi ir nesulaikysi...

UN Politinė Komisija, vien tik Etiopijai balsuojant prieš, nutarė padaryti Lybiją nepriklausomą nuo 1952 metų, Somalią palikti Italijos globoje 10 metų, prižiūrint trijų valstybių komisijai, o tada irgi palikti nepriklausomą. Eritrėjos klausimas paliktas atviras. Nutarta siųsti komisiją, kuri vietoj ištirtų, koki yra jų pageidavimai dėl ateties. Taip rūpinasi tais menkai civilizuotais kraštais, bet tyli dėl kraštų, kurie jau yra buvę lygiateisiais Tautų Sąjungos nariais...

Čekoslovakijos komunistinė vyriausybė nesutinka priimti vyskupų ištikimybės priesaikos, suvaržytos sąlygomis. Reikalauja prisiekti ištikimybę be jokių sąlygų. Nuo sausio 1 dienos nebebus pripažįstamos bažnytinės jungtuvės.

Jugoslavija atšaukė savitarpinės pagalbos sutartį su Albanija, kaltindama Albaniją, kad ji vaidinanti provokatoriaus rolę, pasiundyta iš Maskvos.

LAPKRIO 14.

Trijų Didžiųjų Konferencijoj principe nutarta sustabdyti Vokietijos stambiųjų fabrių ardymą, o vietoj to imti iš jų karo nuostolių atlyginimą už fabrių gaminiais. Prancūzai prieš tai tačiau šiausiųsi ir jų ministrų kabinetams nesutiko priimti tokio susitarimo. Prancūzams taip pat nepatiko, kad Achesonas buvo nuvykęs į Vokietiją ir jos dabartinėje sostinėje Bonoje matėsi su Vokietijos ministru pirmininku, o taip pat ir su opozicijoj esančios socialdemokratų partijos vadais.

LAPKRIO 15.

Sovietams pasiūlius sudaryti penkių Didžiųjų nepuolimo pakta, Amerikos delegacijos vardu kalbėjo Austin, kuris visiškai atmetė tą pasiūlymą ir kvietė visus UN narius vykdyti pareigas, numatytas UN konstitucijoje. Jis pareiškė sovietų delegacijai: "Sustabdykit savo neapykantos propagandą prieš nekominformines valstybes, atsisakykit nuo savo tvirtinimų, kad nekominforminis pasaulis yra jūsų priešas, leiskite jūsų žmonėms susitikti su mūsų žmonėmis ir svarstyti bendrus reikalus, atidenkite savo geležinę uždangą ir tada jūs tikrai šustiprinsite taiką!"

Speciali komisija atmetė sovietų pasiūlymą atominį ginklų kontrolės reikalą ir priėmė USA pasiūlymą.

Lenkijos komunistų partija pašalino buvusį vicepremierą Gomulką iš partijos. Su juo pašalinti dar du partijos centro komiteto nariai. Bet į partijos centro komitetą išrinktas ka tik neseniai iš Maskvos "pasiskolinantis" maršalas Rokossovskis.

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

(Atkelta iš 5-to pusl.)

Musteikis Ignas, Ona, Laima, Ignas — Rock Creek, Ohio. Nagrockaitė Birutė — Chicago, Ill. Narkevičius Benediktas, Bronė, Angela, Stasė, Jadvyga, Vladzė — Gardner, Mass. Naujokas Petras, Urtė, Kristupas, Emilija — Webberville, Mich. Nekrozijus Jonas, Jadvyga — Baltimore, Md. Nikolskytė Janė — Povilauskas Viktorija, Kęstutis, Eglė, Dalia — New York, N. Y. Proskus Juozas, Kristina, Marija, Ramūnas — Chicago, Ill. Pacus (Mekus) Boguslava — Englewood, N. J. Kaufmanas Povilas — Chicago, Ill. Račkaitis Kazys — Holyoke, Mass. Špokas Edvardas, Felicija, Aleksandras, Lionginas — E. Chicago, Ind. Kun. Spurgis Albinas — Cleveland, O. Trinkauskienė Valentina — St. Louis, Miss. Uksas Jurgis — Bronx, N. Y. Vainiūnas Vincas, Morta, Vytas, Kęstutis — So. Birmingham, Ala. Varnaitis Antanas, Ona, Dalia — Omaha, Nebr. Valius Alfredas — Chicago, Ill. Vozvėtė Ona — Chicago, Ill. Vilčinskaitė Ramutė — Indianapolis, Ind. Zablauskaitė Ida — New York, N.Y.

Š. m. lapkričio 10 d., laivu "General Muir" atvyko šie lietuviai, kurių dalis buvo išlaipinti New Yorke, o kita dalis New Orleans, La.

Dumpys Jonas, Marija, Martynas, Rūta, Hansas — Emmons, Minn. Gailiūšis Antanas, Leokadija, Jūra, Marija — Lexington, Me. Johansonis Marija, Sofija — Greenwood, S. Car. Johansonaitė Irena — Cleveland, O. Kruminas Nelė — New York, N.Y. Lidumas Meta — Los Angeles, Cal. Mackevičius Mečislavas, Marija, Audrenė, Ina, Birutė — Woodbridge, N. J. Markauskienė Vladislava, Aleksandras — Philadelphia, Pa. Nagys Augustinas, Antania, Henrikas, Zinaida — Biddeford, Me. Grundmanienė Emilija — Biddeford, Me. Norkaitis Vincas, Elena — Chicago, Ill.

Pakalnis Romualdas — Waterb. Conn. Pautienius Juozas, Stasė, Teresė — Hinsdale, Ill.

Ratasas Zigmantas, Marija — Mount Vista, Colo. Ruškytė Rita — Bismark, N. D. Šepetys Jonas, Mėta, Jurgis, Rūta — Brooklyn, N. Y.

Slenys Kazys, Aleksandra, Raimundas, Liudvikas — Newark, N. J. Šlezevičius Doma — Woodbridge, N.J. Ardicakas Jonas — Brooklyn, N. Y. Bortkevičius Jonas — Elwood, Ind. Budrys Jonas, Gražina — Lakewood, Ohio.

Cemars Vytas — So. Bost. Mass. Dlugauskas Juozas, Valerija, Regina — New Britain, Conn.

Jamusevičiūtė Zofija — Amst., N. Y. Jonikas Juozas, Stanisla, Domicėlė, Viktoras, Stanisla, Vincas — Los Aninas, Colo.

Juodvalkis Vytas, Stanisla — S. Boston, Mass. Katiliškis Marius — Brooklyn, N.Y. Kisieliūs Juozas — Simpson, Kansas

Frygeris Julia — Lafayette, La. Kvietauskas Vytas, Aleksandra, Aldona — Elizabeth, N. J.

Kvietauskas Jonas, Marija, Aldona, Laima, Vida, Marija — Stanley, W. Lauevičius Halina, Antanas, Marija — Chicago, Ill.

Liaudinskaitė Klementina — Brooklyn, N. Y. Linartas Vincas — Brooklyn, N.Y. Mendelevičiūtė Hanna — Houston, Texas.

Mertinaitė Eugenija — Richmond, Va. Mičiulis Bronius — E. Chicago, Ind. Milašius Rozalija, Antania — New Rochelle, N. Y.

Milukas Stasys — Fort Plain, N.Y. Šeperys Antanas — Chicago, Ill. Slavinskas Eugenijus — W. Point, I. Šležas A. Rabinas, Anita, Tautvydas,

Švėgų "uoisog" S — suuoq Valys Ladislava, Marija, Antanas, Marija, Jonas — Watertown, Conn. Vadonolas Jadvyga — Woodacres, Md. Žibinskis Kazys, Magdalena, Rvman-tas, Aldona — S. Boston, Mass. Radvitis Vincas, Sofia — Chic. Ill.

Ne tik naujų, bet ir

SENĄ ADRESĄ

būtinai reikia aiškiai parašyti, kada norite, kad DIRVA būtų siunčiama kitu adresu, negu ligi šiol. Apie adresą pakeitimą stengkitės pranešti bent

DVI SAVAITES IŠ ANKSTO!

Cleveland ir APYLINKĖSE

Tokį koncertą turėsime pirmą kartą!

Ligi šiol meniniai lietuvių pasirodymai įvyksta beveik vien tik savose salėse. Jau ne kartą pastebėta, kad kai tik turime įdomesnį parengimą, tai mūsų salės pasirodo per mažos: ne tik ne visi gauna atsisėsti, bet kartais ne visi gali ir įeiti. Na, tarp ko kita, reikia prisipažinti, kad mūsų salės nėra ir tokios gražios, kaip kitos...

O ateina laikas, kada susilauksime vis turtingesnių ir įdomesnių meninių programų. Tas mus noroms nenoroms privers su savo geresniais parengimais "išieiti į miestą", bent tol, kol neturėsime savos daug didesnės salės. Ne vien Clevelande taip dedasi. Štai ir iš Detroito rašo, kad perėitą sekmdienį koncerte turėjo 11 šimtų žmonių. Ir Clevelande galime turėti tiek ir daugiau, bet savose salėse neturėtumėm kur tiek dėti.

Tas laikas "išieiti į miestą" jau ir atėjo. Lietuviškos radijo valandėlės vadovai rengia koncertą, kurio programą atlikti pakvietė tokias menines pajėgas, kurias verta išgirsti didesniai clevelandiečių skaičiui, negu gali sutalpinti bet kuri lietuviškoji salė.

Šio koncerto programoje dalyvaus, šalia clevelandiečių, jau pažįstamos pianistės Birutės Smetonienės, dar niekad čia nedainavę ir iš viso Amerikoje neseniai atsiradę tikrai dėsio verti dainininkai: Juzė Kristolaitė, sopranas (daugelis sako, kad... kristolinis sopranas) ir neabejotinai šviesi kylanči žvaigždė, tenoras Stasys Baranauškas, kuris savo dainavimu ne tik sužavėjo, bet ir nustebino visus New Yorko kongreso dalyvius. Taigi yra daugiau, kaip 1,000 liudininkų, kad tą dainininką verta išgirsti!

Šis koncertas rengiamas jam tinkamose rūmose: gražioje, koncertams pritaikytoje mažojoje Public Auditorium salėje (Little Theatre), gruodžio 18 d., sekmadienį, 4 val. p.p.

Dainininkams akomponuos kompozitorius ir pianistas prof. Vladas Jakubėnas.

Sveikintina, kad radio programos vadovai pasiryžę išdaryti surengti mums tokį koncertą ir tokioje vietoje. Pagaliau ir mes, lietuviai, išiname su geromis meninėmis pajėgomis į gerą vietą!

Reikia, kad tas išėjimas būtų visais atžvilgiais pasisekęs. Mes, publika, prie to, žinoma, galime prisidėti tik savo apsilankymu. Tad ir padarykim tai. Turėsim didelį malonumą ir prisidėsim prie lietuvių vardo pakėlimo Clevelande. Na, jei gausiai apsi-

DOMIOS KREPSINIO RUNGTYNĖS

Clevelando "The Saints" krepšinio (Basketball) komanda rengia įdomias krepšinio rungtynes kitą šeštadienį, lapkričio 26 dieną, Cathedral Latin Gym, 2057 E. 107th St.

Pagrindinės rungtynės, 8:00 val. vak. bus tarp "Du Bois Liffs" ir "The Saints" komandų, bet daugeliui lietuvių gal dar įdomiau bus pamatyti pirmasias rungtynes, 7:00 val. vak. kuriose stos vieni prieš kitus šv. Jurgio parapijos veteranų ir Čiurlionies ansamblio krepšinininkų komandos.

Po rungtynių (pradedant nuo 8:30) Lietuvių Salėje bus "Du Bois" šokiai prie Mickey Rianco orkestro muzikos.

Veiks puikus bufietas.

NAUJOJO PARAPIJOJ

Šį sekmadienį, lapkričio 20 d., bažnyties choras rengia kortavimą ir šokių vakarą. Kortavimo pradžia 6 val., šokių — 8 val. vak. Kortuotojams bus užkandžiai. Šokiams gros padidintas Sonny Michael's orkestras. Bus vertingos įžangos dovanos (door prize). Pelnas skiriamas įsigyti kostiumams operetėi "Šventoji Naktis".

HIPPODROME

Nuo ateinančio trečiadienio, lapkričio 23 dienos, čia pradėsima rodyti nepaprastai linksma filmas "Visada palik juos besijuokiančius!" Vyriausią rolę vaidina garsus kabaretų komikas Milton Berle. Drauge su juo dalyvauja Virginia Mayo, Ruth Roman, Bert Lahr, Alan Hale.

CENTRAL ARMORY

Ateinantį antradienį pagrindinis Gansono organizuojamų imtynių numeris — "GORGEOUS GEORGE" prieš Frank Talaburę iš Chicago. Porinėse imtynėse Ruffy Silverstein ir Luky Simanovich prieš Fred Bozic ir Benito Gardini. Be to, dar bus Samy Manacher prieš Fred von Schacht, Billy Venable prieš Jac Curtis, australietį. Bilietai pas Richmond Brothers, 736 Euclid Ave., MAIN 0978 ir Central Armory, PROSpect 4121. Kainos \$2.40 ir \$1.80. Įėjimas \$1.20. Duryas atdaros nuo 7:00 val. vak., pirmos imtynės prasideda 8:30 val. vak.

P J KERŠIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1773. REZIDENCIA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, laisvia pigia kaina. Taipgi gausit patarimą įvairiuose apdraudimo-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Daugiausia apie Kanadą ir Lietuvą žinių duoda
patriotinė — nepartinė ir nesrovinė —

'NEPRIKLAUSOMA LIETUVA'

8-nių puslapių didelio formato savaitraštis, redaguojamas modernišku būdu, Lietuvos laikraščių pavyzdžiu.
KAINA: Visur užsienio 3 dol. 50 centų ir Australijoje — 4 doleriai.

ADRESAS: 3A Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada.

SKUBEKITE SU KALEDINIAIS SIUNTINIAIS

Paštas primena, kad siuntinius į Europą ar kitur, jeigu norima, kad jie nueity iki Kalėdų, reikia išsiųsti kaip galima greičiau, jokių būdu ne vėliau šio mėnesio pabaigos. Jau ir gale mėnesio išsiųstieji gali pavėluoti, o gruodžio mėnesio siuntiniai neišsiųstieji siuntiniai tikrai iki Kalėdų nebegalės nueiti. Tad reikia jau labai pasiskubinti.

"INCOME TAX" KURSAI

Mokesčių rinkimo įstaiga ir šimet rengia specialius kursus, kuriuose mokesčių mokėtojams bus aiškinami mokesčių įstatymai ir "Income Tax Return" užpildymo taisyklės. Šimet toki kursai bus du kartus dienos metu ir vieni vakare.

Visi tie pamokymai trunka 3 valand., taigi ateiti reikia tik vieną kartą. Kursai bus vienaime iš didžiųjų Clevelando viešbučių: Hollenden Hotel, Ballroom salėje. Tas viešbutis yra Superior Ave., prie šeštos gatvės.

Kursai bus šiomis dienomis:

Gruodžio 6, antradienį, —

nuo 9:00 iki 12:00 iš ryto,

Gruodžio 7, trečiadienį —

nuo 9:00 iki 12:00 iš ryto,

Vakarinis kursas bus Public Auditorium, Music Hall — gruodžio 12, pirmadienį —

nuo 8:00 iki 11:00 val. vak.

Kas nori tuos kursus išklaisyti, turi iš anksto užsiregistruoti, tai yra parašyti laiškelį šiuo adresu:

Collector's Office, Room 800, Huron-Sixth Bldg., 626 Huron Road, Cleveland, Ohio.

Laiškelyje reikia nurodyti savo adresą ir kurią iš tų trijų esi pasirinkęs ateiti klausyti tų pamokų.

KVIEČIA PERSITIKRINTI

Apie 700,000 clevelandiečių šią vasarą patikrino savo sveikatą, duodami peršviesti X-spinduliais savo plaučius. Buvo surasta apie 3,000 susirgusių džiuvų, kurie patys to nežinojo. Visus juos bus galima pagydyti ir daugybę kitų bus apsaugoti nuo užkrėtimo. Taigi pasitikrinimo nauda yra neabejotina.

Panašus patikrinimas būtų pageidaujamas ir dėl vadinamų vėžinių ligų, nes yra daug atsitikimų, kad jomis užsikrėtusieji patys to nežino, nepradeda laiku gydytis, užkrečia kitus ir vėliau jau sunkiai begali pasigyditi.

Tuo tarpu miesto sveikatos įstaigos negali suorganizuoti tokio plataus masto patikrinimo, koks buvo daromas dėl džiuvų, kadangi kraujo tyrimas yra sudėtingesnis dalykas, negu plaučių nuotraukų darymas. Bet jos primena, kad City Hall, 22-me kambarėje kasdien nuo 9 iki 4 val., o šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. prieš piet, veikia diagnostinė klinika, kur galima be mokesčio pasitikrinti, ar nesergi venerine liga. Ypač tuos, kurie turi įtarimą ar abejojimą, kad gali būti susirgę, ragina būtinai persitikrinti. Pabrėžiama, kad pats patikrinimo faktas ir jo rezultatai yra laikomi griežtai paslaptimi.

RKO Keith's 105th

Lapkr. 16 — 19 d.: "Anna Lúcasta" su Paulette Goddard.
Lapkr. 20 — 22 d.: "Fighting Man of the Plains" su Randolph Scott.

Lankytės savo Klube!

Amerikos Lietuvių Piliečių Klube penktadienio vakarais gausite skanių bulvinių blynų, šviežios žuvies, prie to visokių išsigėrimų. Klubo nariai prašomi dažniau prisiminti apie savo Klubą.

AR ŽINOTE, KAD...

65 % automobilių užmušti pėsčiai žūsta tik todėl, kad nesilaiko gatvėmis vaikščiojimo taisyklių?

9 % žūstančių tampa užmušti vien tik todėl, kad eina skersai gatvę ne vietoj, eina įstrižai, arba eina nežiūrėdami raudonos šviesos.

23 % suaugusių žuvusių nuo automobilių žuvo būdami išgėję. Daugiausiai nuo automobilių žūsta senesni kaip 65 metų.

Iš sužeistų vaikų maždaug pusė buvo automobilių sužeisti kai jie žaidė vidury gatvės ar bėgo skersai gatvę iš už stovinių automobilių.

80 % pėsčiųjų žuvusių nuo automobilių patys niekad nėra vairavę, tad nežinojo, kokių taisyklių laikosi vairuotojai.

Susisiekimo policija kreipiasi į pėsčiuosius:

— Gerbiamas p. Pėstininke! Kur skubini? Tamsta gal tu ką nors sutapysi, bet gali netekti gyvybės! Neik pats pas Giltinę!

PAIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsiliepti į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 87th Street
New York 24, N. Y.

Alešiuhaite Levose ir Marija, iš Pa-

levenos m., Kupiškio v., Tauragės ap.

Baikys reliksas ir jo brolis bei d. seserys, vaikai Juozas Baikis, Kislus is Tytuvėnų v., kasemų ap. Bulaitė Juzė, iš Norūnų dv., Kupiškio v., Panevėžio ap.

Butėnas Antanas ir Jonas, iš Butėnų km., Rokiškio v.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

Butkutė-Turkauskienė Ona, iš Ridiškių km., Eržvilko v., Tauragės ap.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai,

SALUCKA Kazimieras, pusamžis, mirė rugpjūčio 24 d., Chicago, Ill. (Panevėžio par., Bliūdžių-Dudonių km.) Amerikoj išgyveno 46 metus.

GLEBAVICIUS Kanstantas, pusamžis, mirė rugpjūčio 23 d., Chicago, Ill. (Panevėžio pr. Molainių km.) Amerikoj išgyveno 42 m.

POMEDIENE Marijona (Vingūtė), seno amžiaus, mirė rugpjūčio 21 d., Chicago, Ill. (Kauno aps., Varlauko par., Sviesių km.) Amerikoj išgyveno 53 metus.

BIKIENE Jadvyga (Jakubauskaitė), pusamžė, mirė rugpjūčio 22 d., Chicago, Ill. (Raseinių ap., Kaltinėnų par. Urteniškų km.) Amerikoj išgyveno 37 metus.

STUKONIS Vincentas, 36 metų, mirė rugpjūčio 22 d., Chicago, Ill., kur buvo ir gimęs.

GASCIUNIENĖ • Veronika, 68 metų, mirė liepos 16 d., Philadelphia, Pa.

STEPONAVICIUS Adomas, 78 metų, mirė liepos 28 d., Philadelphia, Pa.

LAUČIUS Antanas mirė rugpjūčio 21 d., Brooklyn, N. Y.

JONEIKA Jonas, 32 metų, mirė rugpjūčio 11 d., Philadelphia, Pa.

VOLUNGEVICIUS Petras, 43 metų, mirė liepos mėn., Pittsburgh, Pa.

KRICINA Andrius, 75 m., mirė liepos 26 d., Plains, Pa. (Suvalkų red.)

KINDERIS Jonas, 69 metų, mirė gegužės 20 d., Ambridge, Pa. (Kauno red.)

SVIDERSKIENĖ Magdė, 52 metų, mirė rugpjūčio 2 d., New Philadelphia, Pa.

KLIMASIAUSKAS Jurgis, 68 metų, mirė liepos 31 d., Mahanoy City, Pa. (Suvalkų red.)

MIZARA Kazimieras mirė liepos 12 d., Detroit, Mich. (Seinų ap.)

ZDANIS Jurgis, 80 metų, mirė rugpjūčio 8 d., New Britain, Conn. (Punsko par.) Amerikoj išgyveno 51 metus.

DABRILKIENĖ Marijona, seno amž., mirė rugpjūčio 8 d., New Britain, Conn.

Cymboras Valteris mirė rugpjūčio 8 d., Philadelphia, Pa.

LAIBINIENĖ Anelė mirė rugpjūčio 14 d., Pittston, Pa.

DAUGIRDAS Antanas, seno amžiaus, mirė rugpjūčio 20 d., Wilkes Barre, Pa. Amerikoj išgyveno 48 metus.

SAKOČIENĖ Juozapina, 48 metų, mirė rugpjūčio 16 d., Exeter, Pa.

VIZGIRDA Kazimieras, 60 metų, mirė liepos 16 d., Carbon, Pa. (Suvalkų red.)

GARBENIS Dominikas, 62 m., mirė rugpjūčio 8 d., Chicago, Ill. (Kauno red.)

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO's BASÉMENTE

Penktadienį, tik vieną dieną

Mėnesinis Išpardavimas

Vyriški 2.95 ir 3.95 sportiniai marškiniai.

Dirbtinio šilko ilgaraokių marškinių išrankos ir liekanos, ryškių raštų; Kai kurie vienaspalviai. Ne visų rūšių yra visokių dydžių.

1.66

Tot's švark. ir sniego aps.

Šilti ir patogūs. Kiek dėmėti. Tik mažų dydžių.

3.99

Marg. 3.99 Ski kelnės

Šilti ir geros formos. Pilnu pamušalu. Rudi ar mėlyni. Dydžiai 7 — 14.

2.99

Vaikiškos 2.99 suknelės

Geros rūšies medvilnės, spalvingi, patrauklūs raštai. Dydžiai nuo 4 iki 6½ grupėje.

1.00

Merg. bliz. ir Polo maršk.

Balt. medv. blizūs ir naujai dryž. medviln. polo marškiniai. Pusiiniai dydžiai iki 14.

2 uz \$1

Vaikiškos geros rūšies Gorduroy kelnės (overalls)

Su menkais netobulumais ir nedideėmis kaidomis. Pageidaujamų spalvų. Dydžiai nuo 2 iki 6.

1.00

1.00 "Hit & Miss" paties.

Populiarūs 24x48 colių dydžio, patrauklūs "hit & miss" raštų. Kutuoti galai.

79c

Reg. 1.19 spausd. draper.

Patrauklūs raštai, jų tarpe "ginghams" dryžai ir daug kitokių. Visos 36 colių pločio.

49c

yardas

Užuolaidų liek. ir išrank.

Jų tarpe yra dėmėtų užuolaidų, išskirti porų ar viršų, pavyzdinių vienetų ir kiek sugadintų.

1/2 kainos

Bern. 12.95 Ski siūtai

Šilti, patogūs, dviejų dalių, dydžiai 4 ir 5. Vienaspalviai.

5.00

Aukštos vertės kilimų (karpetų) išrankos

Vertės iki 5.95... idealūs prieškambariams ir laiptams. Geras pasirinkimas "plain velvets", "floral axminster" ir "tone-on-tones".

2.69

yardas

Cleveland IR APYLINKĖSE

Pagerbkime tautos atgimimo žadintoją dr. Vinčą Kudirką

Šį šeštadienį, lapkričio 19 d., sueina lygiai 50 metų, kaip Lietuva neteko didžiojo savo žadintojo, dr. Vinco Kudirkos.

Clevelandas yra bene vienintelė vieta Amerikos žemyn, kur tam didžiam mūsų tautos vyriui stovi paminklas.

Clevelande taip pat jau 40 metų veikia lietuviška draugija, nešiojanti dr. Vinco Kudirkos vardą. Nors tai tik savitarpinė pašalpos - apdraudos draugija, bet per savo 40 metų veikimo laiką ne veltui nešiojo tą garbingą vardą: joje buvo susispietę daugiausiai lietuviškame veikime pasireiškusių šio miesto lietuvių.

Kur tad kitur, jei ne Clevelande, tinka, kad dr. V. Kudirkos po 50 metų nuo jo mirties būtų tinkamai pagerbtas?

Tai ir stengiamasi padaryti. Šeštadienį, 3 valandą po pietų, rengiama ypatinga dr. V. Kudirkos pagerbimo iškilmė. Lietuvių darželyje, prie dr. V. Kudirkos paminklo jo vardo drau-

"Society Plan"

jums padeda taupyti!

Ateikit. Susipažinkit su 3 laipsnių planu, kaip sudaryti Jūsų taupymo sąskaitą, arba pareikalaukit raštu

Nemokamos Knygėlės išaiškinančios apie šį asmeniską patarnavimą.

Nemokama vieta automobiliui pastatyti Jums esant banke, tuojau už namų, 127 Public Square.
Federal Deposit Insurance Corp. narys.

'KAUNAS'

Batų taisymo
dirbtuvė

1463 Addison Rd.
(Wade Park kampas)

Savininkas
Kazys Ivanauskas,
lietuvis — naujakuris

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: Main 1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas
mūsų specialybė.

Kambarių Popieravimas
Namų Maliavojimas

16908 Endora Road
Telefonas:
KENmore 8794.
Cleveland, Ohio

SVEIKINAME!

DIRVOS redakcija sveikina M. Miščikienę, vieną iš uoliausių DIRVOS rėmėjų, jos gimtadienio progą, ateinantį antradienį, lapkričio 22 d.

KULTūros FONDAS RENGŠ PASKAITAS

Jau ilgas laikas, kaip Clevelande visuomeninis veikimas reiškiasi tik susirinkimais ir taip vadinamais parengimais. Organizacijų susirinkimų o s dažnai būdavo užsimenama — kodėl mes nesurengiam paskaitų įvairiais klausimais. Nors paskaitų klausytojų gal ir nebūtų pradžioje labai daug, bet, jeigu pasirodys, kad vienas kitas pasikaitininkas papasakoja įdomių dalykų, tai atsiras nemaža, kurie iš to turės ir malonumo ir naudos.

Štai, pagaliau, neseniai įsikūrusio Kultūros Fondo valdyba bando šią mūsų visuomeninio gyvenimo spragą užkūsti. Tiesa, pereitą sekmadienį ir ALT Sajungos skyrius į savo susirinkimo programą buvo įtraukęs labai vertingą paskaitą. Bet Kultūros Fondas ryžtasi paskaitas rengti reguliariai penktadieniais (dar, berods, nėra visai tikra, ar kiekvieną penktadienį), 7 val. vak., Norwood Library patalpose, 6401 Superior Ave.

Pirmoji tokia paskaita bus kitą penktadienį, lapkričio 25 d., 7 val. vak. Kalbės Pijus J. Žiūrys, kurio įdomų pasikalbėjimą su mūsų bendradarbiu pradame spausdinti šiame DIRVOS numeryje. Gaila, rengėjai nenurodo tiksliau paskaitos temos, tik pažymi, kad paskaita bus apie dabartinio laiko aktualius klausimus.

Už įėjimą mokėti nereikės. Džiugu, kad Norwood Library maloniai sutiko užleisti savo patalpas šiam lietuvių kultūriniam reikalui. Naudokimės proga ir lankyme joje rengiamas paskaitas kuo gausingiau nuo pat pradžios.

LIETUVIŠKOJO RADIOJOGRAMOJ

Šį penktadienį girdėsime duetą. Dainuos Natalija Navickaitė ir Aldona Stempuzienė. Tarp kitų dalykų dainuos duetas iš Čaikovskio operos "Pikų Dama".

TREČIADIENIŲ BALFO VAKARAS

Primename, kad ateinantį trečiadienį, Padėkos Dienos vakarėse ir Lietuvos kariuomenės įkūrimo metinėse, lapkričio 23 d., visi trys Clevelando BALFo skyriai rengia vakarą, kuris bus Lietuvių Salėje.

Programoje —
"Be tėvynės" —
V. Braziulio suderintas įvairių autorių poezijos ir muzikos rinkinys.

Dalyvauja Čiurlionies ansamblio dainininkai ir Clevelando lietuvių teatras.

Diriguoja A. Mikulskis. Režisuoja V. Braziulis. Dekoracijos V. Raulinaičio. Antroje dalyje — linksmos įvairenybės.

Po programos šokiai. Veiks turtingas bufietas.

SKAUTAMS - SKAUTĖMS

Lapkričio mėn. 20 d. (sekmadienį) šaukiama bendra lietuvių skautų ir skautėlių suiga. Visi skautai ir skautės 10 val. 50 min. susirenka į Lietuvių Salę 6835 Superior Ave.

GRAZIOS KALĖDINĖS DOVANOS

DIRVOS lange netrukus bus galima pamatyti labai gražių odinių piniginių, pudrinių, portsigarų ir kitokių odos dirbinių su lietuviškais ir kitokiais ornamentais.

Tie dalykai yra pagaminti vieno iš Clevelande apsigyvenusių naujakurių, Vytauto Jurevičiaus, kuris gyvena 1879 E. 40th St., telefonas EX 0382. Jis yra baigęs specialią odos dirbinių amato mokyklą, turi geriausias atestacijas, bet, kaip kiekvienas galės įsitikinti, geriausiai jį atestuoja jo darbai. Gali pagaminti įvairius dalykus iš odos pagal užsakymą.

Tik prašom nesusipainioti: DIRVA tais dalykais neprekiauja, tik parodo, kokių puikių kalėdinių dovanų gali pagaminti mūsų tautietis, patardama pasinaudoti ta proga. Kam tie dalykai patiks ir norės jų įsigyti, turi kreiptis čia nurodytu adresu.

Dalis Clevelando žinių 7-tame puslapyje

PADEKOS

Už sudarymą dokumentų, reikalingų atvykti į Ameriką, už paramą tremtyje ir pagalbą įsikurti Amerikoje, prašo paskelbti viešas padėkas šie naujakuriai:

Marija Knystautienė su vaikais — Leopoldui Liutkui ir žmonai, 1212 E. 87th St., Cleveland, Ohio.

Elena Žižniauskienė ir dukrė Milyta — Nasvyčiams, Augustinavičiams, Smetonams ir Petrauskams, Clevelande.

MIRIMAI

JURGIS PENKORAITIS, 56 m., 7709 Star Ave., mirė lapkr. 1 d., palaidotas lapkr. 5 d., Lakeview kapinėse. Kiles iš Kybartų. Clevelande išgyveno 35 metus. Liko žmona Ona.

STELLA ŽILINSKIENĖ, 55 m., 7924 Korman Ave., mirė lapkr. 2 d., palaidota lapkr. 5 d., iš šv. Pilypo Nerijaus bažn., Kalvarijos kap. Kilusi iš Seduvos. Clevelande išgyveno 15 m. Liko dukrė Albina Rakas — Rakauskienė.

ADOMAS VIRBALAS, 65 m., 5527 Perkins Ct., mirė lapkr. 9 d., palaidotas lapkr. 12 d., iš šv. Jurgio bažn., Kalvarijos kap. Liko žmona Konstancija ir 5 dukterys.

Visoms šioms laidotuvių tarnavo Wilkels Funeral Home.

V. SUSINSKAS, 73 m., 3021 Portman Ave., staiga mirė lapkričio 15 d. Laidojamas šeštadienį, lapkričio 19 d., Kalvarijos kapinėse. Pamaldos šv. Jurgio bažn. šeštadienį 8:30 val. Liko sūnus Adomas ir 7 dukterys. Pasarvotas Jakubs & Son Funeral Home, 6621 Edna Ave.

Pardudama gera vartota SKALBIMO MASINA
Kaina tik \$16.-
Telefonuokit MU 1593

LIETUVIŲ KLUBE
dabar yra įrengtas puikus televizijos priimtuvas. Nariai ir jų svečiai kviečiami apsilankyti ir pasigėrėti.

Tarnaujanti moteris su sena motina ieško buto ar namo išnuomoti
Tel. HE 8459 (46)

LIETUVIŲ SALE

išnuomojama koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems parengimams. Iš anksto kreipkitės pas A. Šimkūną, Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave.

Kas ir kur

J. ir J. Polteriai išvyko mėnesiui atostogų. Siunčia visiems linkėjimų iš Louisianos.

Pranas Aksevičius 7513 Lexington Ave., pirmadienį, lapkričio 14 d., išvyko į Lake Side universiteto ligoninę, kur jam turi būti padaryta skilvio operacija.

J. ir J. Račilai, 13308 Benwood Ave., šiomis dienomis susilaukė pirmagimio sūnelio.

Antanas Zaloga, 13709 Rugby Rd., neseniai išleido į kariuomenę savo augintinį anūką, o dabar netrukus išleidžia už vyro ir paskutinę savo podukrą Jurevičiūtę Oną, kurios jungtuvės su Jonu Endziulaičiu bus šv. Juozapo bažnyčioje, 144 St. Clair Ave., lapkričio 26 d., šeštadienį, 9 val. rytą. Vestuvių pokylis bus A. Zalogos namuose.

Juozas ir Ona Šuopiai šį sekmadienį minės 35 metų bendro gyvenimo sukaktuves. Jie susituokė 1914 metais lapkričio 17 d. Dayton. Nuo 1917 m. kovo 17 dienos gyvena Clevelande. Čia išaugino du sūnus, Vytautą ir Praną, kurie abu karo metu po trejus metus išbuvo fronte — Vytautas Pacifike ir Japonijoje, Pranas Europoje. Po karo Vytautas susituokė su Šarkiute ir jau susilaukė sūnelio. Pranas dar gyvena su tėvais. Sukaktuvių intencija šį sekmadienį šv. Jurgio bažnyčioje 11 val. bus laikomos mišios.

Reikalinga mergina

GERAI, NUOLATINEI
TARNYBAI

Nereikia virti.

Nereikia nei skalbti,

nei plauti

Geri namai.

Geras maistas

\$ 25.- per savaitę

Klauskite telefonu:

YE 9155

JONAS G. POLTER

Lietuvis
Namų Maliavotojas
Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikalauja jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas: P0tomac 6899

**BEFORE
YOU BORROW
TO BUY A HOME**

**GET OUR
LOW RATES AND
HELPFUL TERMS**

1949 MONCRIEF

Jūsų Naujas Namas NERA Moderniškas be
šildymo įrengimas ANGLIMS-GASUI-ALIEJUI
THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

MES JUMS PADESIME SAU PADĖTI

Tai yra mūsų biznis bendradarbiauti parūpinant ekstra grynų pinigų tokiems kasdieniniams reikalams, kaip sąskaitų ar skolų mokėjimas... ar pertaismas namų... pirkimas naujo ar vartoto automobilio... ir visiems kitiems svarbiems bei rimtiems paskolos reikalingiems atvejams.

Atsilankyk arba telefonuok Main 8100

6 patogios įstaigos

— THE —

BANK OF OHIO

921 Huron Road ir Skyriai

Cleveland, Ohio

Taupymas yra kelias į laimę

Taupyk šiandien — turėsi rytoj ar vėliau, reikalui atėjus.

Taupyk Lietuvių Banke, čia suma auga drauge su nuosimniais.

Taupymas Lietuvių Banke yra apsaugotas USA valdžios užtikrinimu per Federal Insurance Corp.

Taupyk šiandien, o neturėsi rūpesčio ateity.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE. 2498

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Ziedų, Laikrodėlių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue
Cleveland 3, Ohio

LASNIK CAFE

Puiki, Moderniškai Įrengta Lietuviška Užėiga
6824 SUPERIOR AVE.

(Šalia Dirvos Redakcijos)

Užkviečiame Lietuvius iš kitų miestų sustoti pas mus.
Kastantas ir Ona Lesnikauskai — Savininkai

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės
Pigiau negu kitur
TAISO IR SENAS BATTERIES

Telefonai:
EN 3844
MA 3359

Antanas Kirkilas ir Sunus
1019 Woodland Ave.
Cleveland
Namų adresas: 7204 Donald Ave.

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Lietuviška laidojimo įstaiga

Valdžios pripažinti laidojimo direktoriai:

Della E. Jakubs
William J. Jakubs

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue
ENDicott 1763

Wilkels Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkels - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENTIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 9292